

คู่มืองานพิธีงานแต่ง

WEDDING PARALLEL

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2559

KMITL-2016-AR-M-005-035

คู่มานานพิธีงานแต่ง

WEDDING PARALLEL

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

KMITL-2016-AR-M-005-035

WEDDING PARALLEL

KANITHARIN THAILAMTHONG

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF FINE ARTS PROGRAM IN VISUAL ARTS
FACULTY OF ARCHITECTURE
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2016

KMITL-2016-AR-M-005-035

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2016

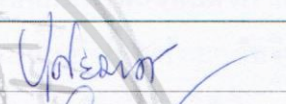
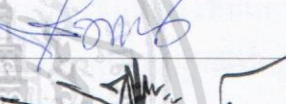
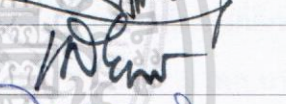

FACULTY OF ARCHITECTURE

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อเผยแพร่เห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

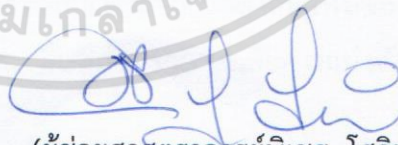
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์   คู่ขนานพิธีงานแต่งงาน
WEDDING PARALLEL
นักศึกษา   นางสาวกนิษฐรินทร์ ไทยแหลมทอง
รหัสประจำตัว   57602057
ปริญญา   ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา   ทักษะศิลป์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มล.บุศยมาศ   นันทวัน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มล.บุศยมาศ	นันทวัน	
รองศาสตราจารย์สุรพงษ์	สมสุข	
รองศาสตราจารย์อริยะ	กิตติเจริญวิวัฒน์	
ศาสตราจารย์เกียรติศักดิ์	ชานนารณ	
รองศาสตราจารย์มัลลิกา	มังกรวงษ์	

วัน / เดือน/ ปี ที่สอบ 21 กรกฎาคม 2559 เวลา 10.00 น.
สถานที่สอบ สาขาวิชาศิลปกรรม

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์รับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเชฐ โสวิทยสกุล)

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

วันที่... 29 ...เดือน... กรกฎาคม ... พ.ศ. 2559 .....

หัวข้อวิทยานิพนธ์	คูขนานพิธีงานแต่ง
นักศึกษา	นางสาว กนิษฐรินทร์ ไทยแหลมทอง
รหัสนักศึกษา	57602057
ปริญญา	ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์
พ.ศ.	2559
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผศ.ดร.มล. บุศยมาศ นันทวัน

บทคัดย่อ

จากความเคยชินในการมองดูพิธีกรรมหรือธรรมเนียมปฏิบัติต่างๆ เราอาศัยอยู่ร่วมกับมันราวกับเป็นบุคคลหนึ่งในครอบครัวเรา แท้จริงแล้วพิธีกรรมอาจเป็นคนแปลกหน้าพอๆกับตัวเราเองที่ไม่เคยคิดทบทวนในสิ่งที่เราต้องการอย่างแท้จริง แก่นแท้ของพิธีกรรมนั้นเกิดขึ้นพร้อมๆกับจิตสำนึกแรกของมนุษย์ที่ต้องการจะสร้างคุณค่าและความหมายให้กับสิ่งต่างๆและยึดมั่นมันไว้เป็นความเชื่อในจิตใจ แต่เวลานั้นเดินทางไปข้างหน้าเสมอ แก่นแท้ของพิธีหรือธรรมเนียมปฏิบัตินั้นเองย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาเช่นกัน การให้นิยามคำว่า "คุณค่า" จากมนุษย์สู่มนุษย์ด้วยกันเองก็อีกเช่นกัน

พิธีมงคลสมรสนั้นประกอบด้วยคำว่า "มงคล" และ "สมรส" คำว่า มงคล แปลตามความหมายในพจนานุกรม ฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน ว่า [มงคล มงคนละ-] น. เหตุที่นำมาซึ่งความเจริญ เช่น มงคล ๓๘ สิ่งซึ่งถือว่าเป็นสิริและความเจริญมาสู่และป้องกันไม่ให้สิ่งที่เลวร้ายมากล้ำกราย เรียกรวมที่จัดให้มีขึ้นเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข ส่วนคำว่า "สมรส" นั้นแปลว่า [รด] ก. แต่งงาน เช่น นาย ก.สมรสกับนางสาว ข. ว. ที่เกี่ยวกับการแต่งงาน เช่น พิธีมงคลสมรส

โดยพิธีมงคลสมรสที่ตั้งอยู่บนเจตนาของคนเพียงสองคนหรือบรรทัดฐานของจำนวนผู้คนที่มากกว่านั้น การตั้งคำถามต่อพิธีกรรมเหล่านี้ทำให้เราสังเกตเห็นช่องว่างระหว่าง "พื้นที่" พื้นที่ดังกล่าวนั้น ได้แก่ "พื้นที่ส่วนตัว" และ "พื้นที่ส่วนรวม" ว่าเป็นการแบ่งสันปันส่วนจนไปถึงยื้อแย่งกันระหว่างสองสิ่งนี้

โดยแสดงออกผ่านทางภาพเคลื่อนไหวและศิลปะการจัดวาง เป็นชิ้นงานเทคนิคแอนิเมชัน 2 มิติ จำนวน 4 ชุด ความยาวชุดละ 10 นาที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Wedding Parallel
Student	Ms. Kanitharin Thailamthong
Student ID	57602057
Degree	Master of Fine Arts
Program	Visual Arts
Year	2016
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Dr. Bussayamas Nandawan

ABSTRACT

The creative thesis “Ceremony Parallel” exhibit the idea behind the wedding ceremony as a only daughter who was born in multiple culture, living my life with the verities of formality keep me having no clue that they are or maybe are not the one that I could fit in, but still I obey them all to my consciousness as I’ve seen them all as a way of living

But still, when the time come when I’ve noticing some clues. I’m 25 years old girl about to get marriage and that’s pull my trigger, as I go through all of the step of preparation of the wedding ceremony. I felt like I’m losing my self along the way as much as I walk through, the dress makes me look like princess which I’m not, the guests who will going to clap their hands when I’m telling them my personal story, dozens of people I can’t recognize, and more of that which I don’t even know their names, and the most of them doesn’t even know me

So I’m struggle between awkwardness between the personal and public space and the question is ‘Is the marriage persona or public?’

The accomplishment of this work of art will be presented in the form of two-dimensional animation (2D Animation) supported by the use of drawing, and audio and video editing techniques totaling 4 sets. Each set unveil the approximate playing length of ten minutes to be displayed via the projector on the while screen.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.มล. นุศยมาศ นันทวัน ที่ได้ให้โอกาสแก่ข้าพเจ้าในการรับเป็นที่ปรึกษาโครงการ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อโครงการและต่อตัวข้าพเจ้าเองในการทำงานศิลปะ และขอขอบพระคุณการเอื้อเฟื้ออุปถัมภ์และคำแนะนำทางด้านเทคนิคต่างๆของ อาจารย์ คมสัน หนูเขียว และคณะกรรมการตรวจศิลปะนิพนธ์ทุกท่านที่ให้คำแนะนำซึ่งนำมาซึ่งความสมบูรณ์ของโครงการในระยะเวลาอันจำกัดนี้ และขอขอบคุณคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง ที่พิจารณาให้โอกาสในการเข้าร่วมหลักสูตรปริญญาโทฉบับนี้ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

กนิษฐรินทร์ ไทยแหลมทอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

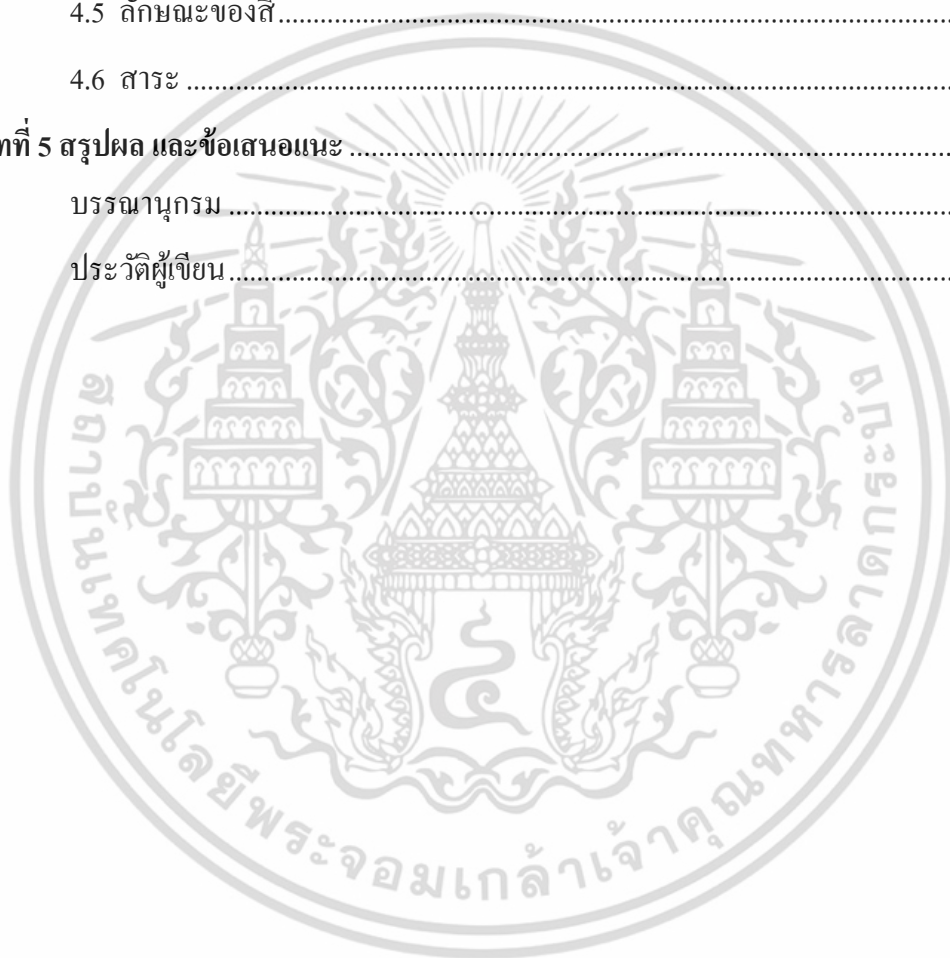
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญภาพ.....	VI
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์	2
1.3 แนวความคิดในการสร้างสรรค์.....	2
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	2
1.5 ขั้นตอนการสร้างสรรค์	2
บทที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
2.1 แนวความคิดสตรีนิยม.....	3
2.2 พิธีกรรม ลำดับชั้นในพิธีแต่งงาน	7
2.3 ศัญญาศาสตร์.....	10
บทที่ 3 การดำเนินการสร้างสรรค์.....	18
3.1 วิเคราะห์ข้อมูล	19
3.2 สังเคราะห์ข้อมูล	21
3.3 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน	22
3.4 เสี่ยงและองค์ระกอบย่อย	27
บทที่ 4 การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์	28
4.1 ขั้นตอนการวิเคราะห์ผลงาน	28
4.2 องค์ประกอบศิลป์	29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3 ลักษณะของเส้น.....	31
4.3 ลักษณะของรูปทรง.....	33
4.4 ลักษณะของแสงเงา.....	35
4.5 ลักษณะของสี.....	38
4.6 สาระ	40
บทที่ 5 สรุปผล และข้อเสนอแนะ	46
บรรณานุกรม	47
ประวัติผู้เขียน.....	48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
3.1 แสดงภาพตัวอย่างที่ได้มาจากการเก็บข้อมูล.....	18
3.2 แสดงภาพร่างแบบที่ 1 (timeline).....	20
3.3 แสดงภาพร่างแบบที่ 2 ลักษณะการจัดวาง	20
3.4 แสดงภาพร่างของกลุ่มงานจากผลงานทั้ง 4 ชุด	21
3.5 แสดงลักษณะของผลงานในลักษณะภาพนิ่ง และบรรยายโดยรวมของภาพ.....	22
3.6 แสดงภาพการร่วมหุ่นของวัตถุบนพื้นบ้าน	22
3.7 แสดงลักษณะของ Object ที่ถูกวางไว้บน Green screen เพื่อรอการนำมาทำ Composit	23
3.8 แสดงลักษณะการจัดวาง	23
3.9 แสดงภาพทดลองฉายเป็นตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเข้มของแสง	24
3.10 แสดงภาพการทดลองฉายงานในที่แสงปานกลาง	24
3.11 แสดงภาพการทดลองฉายงานในระนาบนอน	25
3.12 แสดงภาพการทดลองฉายงานในระนาบตั้ง	25
3.13 แสดงภาพการทดลองฉายงานในพื้นที่จริง	26
3.14 แสดงลักษณะของวัตถุที่เป็นตัวแทนของ สิ่งของส่วนตัวบนพื้นบ้าน	27
4.1 แสดงองค์ประกอบศิลป์ชุดภาพพระยะโกสที่มุมพื้นห้อง	29
4.2 แสดงภาพองค์ประกอบศิลป์ระยะกลางของห้องครัว.....	29
4.3 แสดงภาพองค์ประกอบศิลป์ระยะใกล้ และระยะกลางของห้องน้ำ	30
4.4 แสดงภาพองค์ประกอบศิลป์ระยะกลางของภายนอกบ้าน	30
4.5 แสดงภาพของวัตถุมงคลต่างๆที่ถูกถอดรายละเอียดออกให้เหลือแต่รูปทรง	31
4.6 แสดงลักษณะของเส้น ในผลงานชุดห้อง.....	32
4.7 แสดงลักษณะของเส้น ในผลงานชุดชั้นหมาก	33
4.8 แสดงลักษณะของรูปทรง ในผลงานชุดห้อง	34

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.9 แสดงลักษณะของรูปทรง ในผลงานชุดชั้นหมาก	35
4.10 แสดงลักษณะของแสงเงา ในผลงานชุดห้อง	37
4.11 แสดงลักษณะของแสงเงา ในผลงานชุดชั้นหมาก	38
4.12 แสดงลักษณะของสีโดยรวมในผลงาน	40
4.13 แสดงภาพผลงานชุดที่เป็นการร่างหล่นในห้องส่วนตัว	41
4.14 แสดงภาพผลงานชุดที่เป็นการร่างหล่นในห้องครัว	42
4.15 แสดงภาพผลงานชุดที่เป็นการร่างหล่นในห้องน้ำ	43
4.16 แสดงภาพผลงานชุดที่เป็นการร่างหล่นในบริเวณรอบบ้าน	44
4.17 แสดงภาพผลงานชุดชวนชั้นหมากที่เป็นผู้บุกรุก	45

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

จากความเคยชินในการมองคู่มือพิธีกรรมหรือธรรมเนียมปฏิบัติต่างๆ เราอาศัยอยู่ร่วมกับมันราวกับเป็นบุคคลหนึ่งในครอบครัวเรา แท้จริงแล้วพิธีกรรมอาจเป็นคนแปลกหน้าพอๆกับตัวเราเองที่ไม่เคยคิดทบทวนในสิ่งที่เราต้องการอย่างแท้จริง แก่นแท้ของพิธีกรรมนั้นเกิดขึ้นพร้อมๆกับจิตสำนึกแรกของมนุษย์ที่ต้องการจะสร้างคุณค่าและความหมายให้กับสิ่งต่างๆและยึดมั่นมันไว้เป็นความเชื่อในจิตใจ แต่เวลานั้นเดินทางไปข้างหน้าเสมอ แก่นแท้ของพิธีหรือธรรมเนียมปฏิบัติ นั้นเองย่อมเปลี่ยนไปตามกาลเวลาเช่นกัน การให้นิยามคำว่า "คุณค่า" จากมนุษย์สู่มนุษย์ด้วยกันเองก็อีกเช่นกัน

1.1.1 ปรัชญาการณ "คู่ขนาน"

ความรักเป็นเรื่องของคนสองคนแต่พิธีสมรส นั้นประกอบด้วย บริบทของความเป็นส่วนตัว และ ส่วนรวม ผสมปนเปกันไป บ้างก็ยึดเย็บ บ้างก็เต็มใจ การทับซ้อนของพื้นที่เหล่านี้ย่อมก่อให้เกิดการต่อต้าน มัน Activate กลไกการป้องกันตัวขึ้นพื้นฐานของเรา ท่ามกลางคนแปลกหน้าที่ปรบมือแสดงความยินดีบน โต๊ะเก้าอี้และอาหารที่เราจัดวางให้และเชื่อเชิญให้เขามานั่งมองดูเรามีความสุข และเราอึ้งอย่างอ้อมค้อมที่สุดเพื่อให้เขามีความสุขไปด้วยกับเรา พิธีการอัญเชิญความสุขนี้ถูกยอมรับในสังคมอย่างกว้างขวาง แต่ข้าพเจ้ากลับพบว่ามันมีแต่ความน่าระอึก ระอ่วนใจและหยาบคาย

ส่วนรวม และ ส่วนตัว คือคนละอย่างกัน คืออยู่แยกกัน และคู่ขนานกันไปในชีวิตมนุษย์ มันไม่สามารถรวมตัวกันได้เพราะมันจะสูญเสียคุณสมบัติในตัวมันเองไป ดังนั้นมันคือ Montage ของการมองกลับไปมาระหว่างภายนอกและภายในตัวเรา ขาทั้งสองข้างของเราไม่สามารถยืนอยู่ในจุดใดจุดหนึ่งได้เช่นเดียวกับสายตาของเรา ความไม่เสถียรของพื้นที่เหล่านี้ก่อตัวเป็นความหวาดระแวงข้างในตัวเราเอง

นั่นจึงเป็นที่มาของกิจกรรมการตกลงมาของสิ่งของ ของจึงตกลงมาจากที่ใดที่ไม่มีใครทราบได้ ของส่วนตัวในชีวิตประจำวัน ที่เราไม่ได้ต้องการให้ใครเห็น แต่กระนั้นเองเราก็อยากให้พวกเขายินดีไปกับการมีอยู่ของมัน เช่นเดียวกันกับความรักของเราเอง

1.2 วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้ามีความเห็นว่าศิลปะในตัวเองนั้นมีหลากหลายมิติ ที่สามารถส่งแรงปะทะของมัน ออกไปยังทั้งผู้ชมและตัวศิลปินเอง แรงปะทะเหล่านี้ไม่ได้ทำงานแบบข้อมูล มันไม่ได้เป็นการ สื่อสารเพียงทางเดียวออกไปแล้วเกิดการรับรู้แล้วก็จบลงเพียงแค่นั้น แรงปะทะที่เกิดจากการศิลปะ นั้นสะท้อนกลับ เปลี่ยนสภาพ ยืด หด ขยายตัวมันไปตามสภาพแวดล้อมหรือภาชนะ ทั้งผู้ส่งสาร และผู้รับสารต่างได้มุมมอง ทศนคติ และความเข้าใจที่มีประโยชน์ในการขยายขอบเขตพรมแดน

1.3 แนวความคิดในการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้าต้องการแสดงให้เห็นถึงการทับซ้อนกันของพื้นที่ส่วนตัวและส่วนรวม ซึ่งมีให้เห็นได้ อย่างทั่วไปในสังคม โดยพื้นที่ส่วนตัวนั้นตัวเองไม่ได้ส่งผลใดๆ เพียงเมื่อมันถูกนำมาทับซ้อนกันในบาง บริบทนั้น ทำให้เกิดมิติหรือมุมมองที่ควรค่าแก่การตั้งคำถาม

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตของการแสดงออกนั้น จะถูกจำกัดอยู่ในวงความเห็นของข้าพเจ้าเป็นหลัก ผสมผสาน กับการอ้างอิงในด้านสังคมวิทยามนุษยวิทยา พิธีแต่งงานที่ข้าพเจ้าจะยกมาวิพากษ์นั้นคงอยู่ใน ขอบเขตไม่พ้นของไทยหรือจีน โดยจะถ่ายทอดออกมาผ่านภาพเคลื่อนไหว เพื่อแสดงให้เห็น ขั้นตอน และเกิดการเทียบเคียงได้อย่างมีชั้นเชิงและชัดเจน

โดยใช้เทคนิคแอนิเมชัน 2 มิติความยาว 10 นาที จำนวน 4 ชุด ผสมการจัดวาง

1.5 ขั้นตอนการสร้างสรรค์

หลักการของการศึกษาคือวิเคราะห์ขั้นตอนพิธีการแต่งงานของแต่ละภูมิภาค และศาสนา ซึ่ง ในขอบเขตนี้ ก่อนจะคัดเลือกชิ้นส่วนที่เชื่อมโยงกับวิถีคิด หรือมีแรงปะทะที่มีเอกลักษณ์ กรรมวิธี และวิถีคิดพื้นฐานที่มีต่อผู้หญิงของไทยและจีนแล้วจึงนำ พิธี เหล่านั้นมาจับเข้ากับ โครงสร้าง ความคิดของข้าพเจ้า แล้วเชื่อมโยงมันเข้ากับหลักการสังคมและมนุษยวิทยาเพื่อขยายบริบทของมัน สู่สังคมต่อไป

โดยที่จะเป็นการนำภาพต่างๆในตัวตน ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนตัว มาทำให้มีลักษณะคล้ายกับ เวที ที่ถูกผู้ชมมองดู และมีเสียงปรบมือปะปนมากับเสียงพิธีการแต่งงาน เพื่อให้พื้นที่ส่วนตัวกับ ส่วนรวมนั้นปะปนเข้าด้วยกัน

บทที่ 2

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “คูขนานพิธิงานแต่ง” เป็นการสร้างสรรคผลงานศิลปะ โดยอาศัยประสพการณ์ส่วนตัว สิ่งที่ข้าพเจ้าประสพมานั้น มีทั้งการสัมผัสด้วยประสาทรับรู้ของตนเอง และยังมีทั้งประสพการณ์ที่ถูกส่งต่อมาจากผู้อื่น ทั้งบุคคลอันเป็นที่รัก บุคคลที่ข้าพเจ้ารู้จัก ไม่ว่าจะทั้งทางตรงและทางอ้อม ในระดับครอบครัวหรือสังคม รวมไปถึงบุคคลที่ไม่รู้จัก ซึ่งการที่ข้าพเจ้าประสพกับส่งเหล่านั้นได้สร้างแรงบันดาลใจในระดับจิตไร้สำนึก ซึ่งได้ถูกค้นเจอจากการทบทวนและคิดวิเคราะห์จากอารมณ์ความรู้สึกที่ตกค้างจากสิ่งที่เข้ามากระทบ และสิ่งเหล่านั้นถูกกลั่นกรองออกมาผ่านกระบวนการเรียบเรียงและตกผลึกไปตามกาลเวลา จนหลงเหลือผลลัพธ์ที่เก็บอยู่ในรูปแบบของความเห็น ในส่วนของความเห็นนั้น ข้าพเจ้าได้นำมาเข้ากระบวนการจัดระเบียบด้วยเทคนิคต่างๆจนเกิดการวิเคราะห์ออกมาเป็นข้อมูล เพื่อที่จะนำมาใช้ในการตีความในลำดับถัดไป ดังนั้นข้อมูลส่วนประกอบอื่นๆเพื่อที่จะนำมาประกอบกับความเห็นของข้าพเจ้านั้น จึงเป็นข้อมูลแวดล้อมที่อยู่ในกระบวนการคิดที่ใกล้เคียง หรือส่งเสริมให้ชุดความคิดนั้นสามารถตั้งอยู่อย่างป็นรูปธรรมมากขึ้น เพื่อเพิ่ม หรือ จำกัด ขอบเขต ทำให้เกิดรูปแบบของการสร้างงานที่ชัดเจน และเกิดการสังเคราะห์ออกมาเป็นงานศิลปะได้

2.1 แนวความคิดสตรีนิยม

2.1.1 แนวความคิดสตรีนิยม มีที่มา หรือความเป็นมาอย่างไร

ในช่วงประมาณสองร้อยปีที่ผ่านมา สังคมของมนุษย์ได้มีการเปลี่ยนแปลงหลายประการ การก่อเกิดและการยอมรับในเรื่องสิทธิมนุษยชน การให้ความสำคัญกับความป็นประชาธิปไตย การเปลี่ยนแปลงการผลิตแบบเกษตรกรรมเป็นอุตสาหกรรม ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ได้ทำให้ผู้หญิงส่วนหนึ่งได้รับ โอกาสการศึกษาเช่นเดียวกับผู้ชาย ผู้หญิงได้ทำงานนอกบ้านมากขึ้น สิ่งต่างๆเหล่านี้ทำให้เกิดการตั้งคำถามต่อความเชื่อเดิมๆ ที่เสนอว่าผู้หญิงมีสถานะที่ด้อยกว่าชาย และความแตกต่างของผู้หญิงและผู้ชายเป็นเรื่องตามธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ รวมทั้งการพยายามหาคำตอบว่าทำไมความเชื่อเช่นนี้เกิดขึ้นและดำรงอยู่ได้มาเป็นเวลานาน การเกิดการตั้งคำถาม การหาคำอธิบาย และการเคลื่อนไหวทางสังคมเพื่อเปลี่ยนแปลงความเชื่อตลอดจนสภาพแห่งความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศนี้ ได้มีการเรียกรวม ๆ ว่า สตรีนิยม (Feminism)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สตรีนิยมได้เติบโตอย่างรวดเร็วในช่วง 40 ปีหลังของศตวรรษที่ 20 นำไปสู่การศึกษาเกี่ยวกับผู้หญิงในมิติต่าง ๆ โดยให้ความสำคัญในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ และได้ใช้ความคิดรวบยอดในเรื่องความเป็นเพศ(Gender) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ที่สำคัญความเหลื่อมล้ำทางเพศได้ก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวเรียกร้องความเท่าเทียมกันระหว่างเพศมาโดยตลอด โดยเฉพาะในช่วงสี่ทศวรรษที่ผ่านมา ในช่วงเวลาดังกล่าวยังได้เกิดการศึกษาคำอธิบายหรือแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นรองของผู้หญิงในด้านต่าง ๆ อย่างมากมายอีกด้วยคำอธิบายหรือแนวคิดทางสตรีนิยมที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่พัฒนาขึ้นจากแนวคิดกระแสหลัก ๆ ที่มีอยู่ในสังคม ไม่ว่าจะเป็นเสรีนิยม (Liberalism) ลัทธิมาร์กซ์ (Marxism) จิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis) หรือแนวคิดหลังสมัยใหม่ (Postmodernism) นักสตรีนิยมได้นำแนวคิดเหล่านั้นมาขยายความ ปรับแต่งให้กลายเป็นกรอบทฤษฎีที่กว้างขึ้นและใช้อ้างอิงได้ (Arceil 1999) ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นหลายสำนักคิดด้วยกัน และในปัจจุบันคนส่วนใหญ่ยอมรับประเด็นที่นักสิทธิสตรีนำเสนอ โดยเฉพาะประเด็นเรื่องเพศเรื่องความเสมอภาค ประเด็นเหล่านี้ได้มีสื่อออกไปไม่เฉพาะแต่ประเทศในตะวันตกเท่านั้น แต่ยังมีอิทธิพลต่อการเคลื่อนไหวเรื่องสิทธิสตรีในประเทศอื่นๆ ด้วยเช่นกัน และเป็นประเด็นปัญหาที่ควรจะหยิบยกมาพิจารณาในการแก้ไขปัญหาครอบครัวและปัญหาสังคมของผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้สตรีนิยมมีประวัติความเป็นมาในประเทศต่างๆ

สตรีนิยมในประเทศสหรัฐอเมริกาและอังกฤษถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของขบวนการสิทธิสตรีทั้งประเทศตะวันตกและตะวันออก สตรีนิยมในประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นความพยายามที่จะกำจัดการใช้อำนาจระหว่างเพศ และเพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคม สิทธิสตรีเกี่ยวข้องกับทั้งทางวัฒนธรรม กฎหมาย สังคม และเศรษฐกิจ หนังสือเกี่ยวกับผู้หญิงที่ไม่ได้รับความเสมอภาคถูกค้นพบเมื่อคริสต์วรรษที่ 18 โดยแมรี แอสเทลล์ (Mary Astell) เรื่อง Some Reflection upon Marriage เป็นการเปิดประเด็นของสิทธิความเสมอภาคของทั้งหญิงชาย ทั้งในสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ และได้นำไปสู่การจัดเป็นองค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับผู้หญิง ในช่วงประมาณปี ค.ศ. 1840 สิทธิสตรีมีเรื่องที่สำคัญคือการกดขี่ (oppression) และได้มีการเคลื่อนไหวเรื่องการข่มขืน การทำร้ายเด็ก การทำแท้ง ในปี ค.ศ. 1991 และในคริสต์วรรษที่ 19 และ 20 มีขบวนการสิทธิสตรีที่มีการเคลื่อนไหวมากในเรื่องความเสมอภาคและโอกาสของผู้หญิง

สตรีนิยมในประเทศอังกฤษ เริ่มเป็นที่รู้จักโดย โจเซฟิน บัตเลอร์ (Josephine Butler) ได้มีขบวนการรณรงค์ในปี ค.ศ. 1864 เรื่องการติดโรคของผู้หญิง ซึ่งเป็นผู้ทำการรักษาพยาบาลให้กับผู้หญิงโดยรักษาโรคติดต่อทางเพศ โดยเฉพาะผู้หญิงโสเภณี และยังสามารถได้เป็นสาระสำคัญในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงที่ทำให้ผู้หญิงตกต่ำกว่าผู้ชาย และจากนั้นภาคประชาชนหรือองค์กรต่างๆก็ได้หันมาให้ความสนใจกับสิทธิสตรีและได้ตั้งองค์กรต่างๆ เกี่ยวกับสิทธินิยมขึ้นมา และที่สำคัญคือในปี ค.ศ. 1913 ได้มีการเสนอแนวคิดเกี่ยวกับผู้หญิงในแถบเอเชีย เพื่อปลดปล่อยให้ผู้หญิงเป็นอิสระและเมื่อสงครามโลกครั้งที่สองสงบลง ได้มีการจัดตั้งสมาคมระดับชาติเกี่ยวกับผู้หญิงขึ้น เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาสตรีใน 16 ประเทศ ในกลุ่มโลกที่สาม ซึ่งในระยะแรกของศตวรรษที่ 20 ได้มีการเชื่อมผู้หญิง ในโลกที่สามจากกลุ่มสิทธิสตรียุโรปผู้มีบทบาทสำคัญ ได้แก่ เอลลีย์ คีย์ (Elley Key) แอนนี บี แซนตัน (Annie Besant) และมาร์กาเรต แซนเกอร์ (Margaret Sanger) ซึ่งก่อให้เกิดกิจกรรมหลาย ลักษณะและขบวนการเคลื่อนไหวของผู้หญิงในเรื่องต่างๆ แต่แนวคิดของตะวันตกอาจนำมาใช้ ไม่ได้ทั้งหมดกับผู้หญิงในโลกที่สาม เช่น ชนชั้นทางสังคมระหว่างเพศและเรื่องผู้หญิงอยู่ใน ขบวนการพรรคการเมืองของแต่ละประเทศ

ในส่วนของผู้หญิงในประเศไทยนั้น จะเห็นได้ว่าขบวนการเคลื่อนไหวของสตรีไทย ได้มีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงบทบาทและสถานภาพตั้งแต่ระบบการเมืองการปกครอง ในการ เปลี่ยนแปลงนั้นเริ่มจากระบบการปกครอง โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งเริ่มปรากฏเด่นชัด ในสมัยรัชกาลที่ 4 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเห็นว่ากฎหมายเก่าไม่ยุติธรรม เช่น การขายเมีย หรือการบังคับให้ลูกสามแต่งงานโดยไม่เต็มใจ จึงโปรดเกล้าให้เลิกเสีย และต่อจากนั้น ก็ได้มีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความเสมอภาคระหว่างหญิงและชายมาโดยตลอด โดยเฉพาะกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัว นับได้ว่าสตรีไทยไม่ได้มีความยากลำบากใน การต่อสู้เพื่อความเสมอภาค แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าสตรีไทยส่วนใหญ่ได้รับการพัฒนา ได้รับ โอกาสทางกฎหมายหลายๆ ด้าน แต่ในทางปฏิบัติก็ยังมีกีดกันและการปิดกั้นโอกาสผู้หญิง มากกว่าผู้ชาย ซึ่งสมควรที่จะได้รับการพัฒนาเรื่องนี้ให้ดียิ่งขึ้น เพื่อเป็นการให้ความสำคัญกับเรื่อง สิทธิมนุษยชน ซึ่งผู้หญิงก็เป็นกลุ่มหนึ่งในเรื่องสิทธิมนุษยชน เช่นกัน แม้ว่าการเรียกร้องสิทธิสตรี จะมีพัฒนาการมายาวนานและนานาประเทศให้ความสนใจในประเด็นสิทธิสตรีมากขึ้น แต่ก็ไม่ได้ หมายความว่า การเรียกร้องนี้จะยุติ และในบางสังคมความเสมอภาคที่แท้จริงยังไม่เกิดขึ้น และยังคงมีการค้นหาต่อไปว่า ความเสมอภาคระหว่างผู้ชายและผู้หญิงที่แท้จริงคือจุดใด และจะ ทำอย่างไรเพื่อที่จะขจัดความเป็นเพศออกไปได้

แนวคิดนี้ถูกจำแนกเป็นกี่ประเภท แต่ละประเภทมีหลักการคิดอย่างไรจากที่ได้กล่าวไว้ แล้วว่าคำอธิบายหรือแนวคิดทางสตรีนิยมที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่พัฒนาขึ้นจากแนว คิดกระแสหลัก ๆ ที่ มีอยู่ในสังคม ไม่ว่าจะเป็นเสรีนิยม (Liberalism) ลัทธิมาร์กซ์ (Marxism) จิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis) หรือแนวคิดหลังสมัยใหม่ (Postmodernism) นักสตรีนิยมได้นำแนวคิดเหล่านั้นมา ขยายความ ปรับแต่งให้กลายเป็นกรอบทฤษฎีที่กว้างขึ้นและใช้อ้างอิงได้ (Ameil 1999) สามารถ แบ่งออกเป็นหลายสำนักคิดด้วยกัน ซึ่งส่วนหนึ่งในกระบวนทัศน์เหล่านั้นก็คือ

1. สตรีนิยมสายเสรีนิยม การพัฒนาแนวคิดเสรีนิยมในคริสต์วรรษที่ 18 เกิดขึ้นจากกลุ่มที่ ต่อต้านกลุ่มกระฎุมพี และพวกศักดินา ภายใต้ระบบศักดินา ฐานะสังคมถูกกำหนดมาแต่กำเนิด แนวคิดเสรีนิยมยืนยันว่าฐานะทางสังคมควรจะถูกกำหนดโดยความสามารถและทักษะของปัจเจก บุคคล และวัดโดยความสำเร็จของบุคคลในการแข่งขันกับบุคคลอื่น ซึ่งสตรีนิยมสายเสรีนิยมถือว่าเป็นสำนักคิดแรกและถูกมองว่าเป็นแนวคิดกระแสหลักของสตรีนิยม เพราะคนส่วนใหญ่จะคุ้นเคย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้โดยไม่ผิดเงื่อนไขใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กับแนวคิดนี้ สตรีนิยมสายเสรีนิยมได้รับอิทธิพลอย่างสูงจากแนวคิดเสรีนิยม ที่ให้ความสำคัญกับความเท่าเทียมกันของมนุษย์โดยเฉพาะในทางกฎหมาย ให้ความสำคัญต่อบังเจกนิยที่มีเหตุผล ทำให้นักสตรีนิยมในแนวนี้มักเรียกร้องให้ผู้หญิงเปลี่ยนแปลงตนเอง ให้เป็นคนมีเหตุผล ปรับปรุงตัวเองให้เหมือนกับผู้ชาย เช่น ต้องไม่ใช้อารมณ์ ไม่แสดงความอ่อนแอ และเชื่อว่าผู้หญิงและผู้ชายไม่มีความแตกต่างกัน เป็นมนุษย์เหมือนกัน ดังนั้นผู้หญิงควรมีโอกาสที่จะทำทุกอย่างให้ได้เหมือนผู้ชาย เรียกร้องให้ผู้หญิงมีโอกาที่เท่าเทียมในการแข่งขันภายในระบบสังคมที่เป็นอยู่ โดยเฉพาะในปริณทณศาธารณะ ให้ความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย ทางการเมือง เพื่อสิทธิของปัจเจกบุคคลในการแข่งขันในตลาดสาธารณะ เพราะเชื่อว่าถ้าผู้หญิงมีโอกาสที่เท่าเทียมแล้ว ผู้หญิงจะเป็นเหมือนผู้ชายได้ทุกอย่าง การต่อสู้หลักของสตรีนิยมสายนี้คือ การต่อสู้ผ่านทาง การแก้ไขกฎหมาย หรือการแก้ไขในแนวสังคมสงเคราะห์ ไม่ให้ความสำคัญกับการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงที่โครงสร้างสังคม นักสตรีนิยมสายเสรีนิยมถูกวิจารณ์ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะการให้ความสำคัญเฉพาะประเด็นของกฎหมาย เพราะความด้อยโอกาสของผู้หญิงหลายประการ ไม่สามารถแก้ไขผ่านทาง การแก้ไขกฎหมาย เช่น ไม่มีกฎหมายใดระบุว่าผู้หญิงต้องเป็นหลักในการดูแลลูก แต่ผู้หญิงก็ต้องทำแม้ว่าจะไม่ต้องการทำ (Eisenstein 1981) นอกจากนี้การเรียกร้องให้ผู้หญิงต้องปรับตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายหรือแสดงท่าทางตลอดจนการคิด อารมณ์ให้เหมือนผู้ชาย ก็ถูกวิจารณ์เช่นกันว่าเป็นการแสดงถึงการยอมรับให้ "ความเป็นผู้ชาย" เป็นตัวแบบของมนุษย์ที่พึงประสงค์ ซึ่งไม่น่าถูกต้อง เพราะคุณลักษณะหลาย ๆ ประการของผู้ชาย เช่น การชอบแข่งขัน ไม่มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ไม่มีความอ่อนโยน ความก้าวร้าว การเก็บกดทางอารมณ์ ล้วนไม่ใช่คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมนุษย์อีกต่อไป

2. สตรีนิยมสายจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Feminism) เป็นแนวคิดสตรีนิยมอีกสำนักหนึ่ง ได้ใช้แนวคิดของจิตวิเคราะห์อธิบายถึงการเกิดขึ้นของความเป็นชายความเป็นหญิงซึ่งนำไปสู่ความเป็นรองของผู้หญิง โดยเชื่อว่าการทำความเข้าใจต่อการพัฒนาการความเป็นชายเป็นหญิง จำเป็นต้องทำความเข้าใจในระดับจิตใจ นักสตรีนิยมสายนี้เชื่อว่าความเป็นเพศ หรือความเป็นชายเป็นหญิงไม่ใช่เรื่องทางชีวะที่มีมา แต่เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นในระดับจิตไร้สำนึก ในพัฒนาการชีวิตช่วงต้นๆ ของเด็ก ซึ่งถือว่าเป็นช่วงที่สำคัญในการก่อรูปอัตลักษณ์ของความเป็นเพศ เช่นงานของแนนซี โซโครอฟ (Nancy Chodorow) (1978) ที่อธิบายว่าการเลี้ยงดูเด็กอ่อนที่ไม่สมดุล คือการที่แม่เลี้ยงดูเด็กใกล้ชิดแต่เพียงผู้เดียวโดยมีพ่อคอยอยู่ห่างๆ ก่อให้เกิดการก่อรูปอัตลักษณ์ความเป็นเพศที่แตกต่างกัน ทำให้ผู้ชายมักเป็นคนที่ปิดกั้นตัวเอง ไม่มีทักษะในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ส่วนผู้หญิงจะมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น แต่มีความเป็นตัวของตัวเองน้อย ซึ่งเธอเสนอว่าความเป็นหญิงเป็นชายแบบนี้ไม่เหมาะสมทั้งกลุ่มมนุษย์ที่พึงประสงค์ควรเป็นการผสมผสานคุณลักษณะของทั้งสองเพศ ซึ่งจะ ได้มาโดยเปลี่ยนวิธีการเลี้ยงดูเด็กให้พ่อมีส่วนในการเลี้ยงดูลูกในระดับเดียวกับแม่ (equal parenting)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 พิธีการ ลำดับชั้นในพิธีแต่งงาน

ในสมัยก่อนนั้น การเจรจาสู่ขอเป็นเรื่องของผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่าย ซึ่งโดยมากแล้วเมื่อมีการทาบทามสู่ขอกับพ่อแม่ของฝ่ายหญิง ตามธรรมเนียมแล้วจะไม่ยอมยกให้โดยง่ายในการเจรจาคั้งแรก ซึ่งพ่อแม่ของฝ่ายหญิงมักจะขอผิดผ่อนเพื่อให้ได้มีโอกาส สืบประวัติของฝ่ายชายและความสมัครใจของลูกสาวตนเองก่อน แต่ในปัจจุบัน พิธีการสู่ขอมักจะเป็นเพียงขั้นตอนในพิธีการเท่านั้น เนื่องจากก่อนที่จะมีการทาบทามสู่ขอนั้น พ่อแม่ของทั้งสองฝ่ายต่างก็รู้จัก ว่าที่ลูกเขย ลูกสะใภ้ ของตนเองนานพอสมควรแล้ว เป็นแต่เพียงสอบถามตามประเพณีเท่านั้นซึ่งก็ถือว่าเป็นการดำรงวัฒนธรรมอันดีงามของประเพณีไทย ซึ่งผู้ทำหน้าที่เป็นเต่าแก่ จะทำหน้าที่เจรจาสู่ขอ ต้องให้คำรับรองเกี่ยวกับความประพฤติของฝ่ายชาย ตามปกติแล้วการสู่ขอนั้นมักจะไมเจรจาสู่ขอกันโดยตรง เพราะถือว่าเป็นการเสียมารยาท ดังนั้นจึงต้องสอบถามโดยอ้อมโดยใช้โวหารและวาจาที่ไพเราะ เมื่อพ่อแม่ผู้ปกครองฝ่ายหญิงได้ฟังแล้วย่อมจะต้องเข้าใจได้ว่า เต่าแก่ของฝ่ายชายได้มาเจรจาสู่ขอตามธรรมเนียม ซึ่งโดยมากก่อนวันที่เต่าแก่จะมาเจรจา ทางครอบครัวของฝ่ายชายจะแจ้งข่าวให้ทางครอบครัวฝ่ายหญิงทราบล่วงหน้า เพื่อให้ครอบครัวฝ่ายหญิงได้มีโอกาสจัดเตรียมบ้านเรือนให้สวยงามและอาจจัดเตรียมอาหารไว้เลี้ยงต้อนรับและฉลองกันตามธรรมเนียมหากการเจรจาสู่ขอเป็นไปอย่างราบรื่น มีการตกลงกันเรื่อง สินสอดทองหมั้น และฤกษ์ยามกำหนดการต่าง ๆ หากว่าผู้เป็นเต่าแก่ไปทำพิธีสู่ขอเพียงลำพัง เต่าแก่ก็มีหน้าที่จะต้องนำข่าวดีมาบอกกับทางครอบครัวของฝ่ายชาย แต่ในปัจจุบันนั้นพ่อแม่ของฝ่ายชายและว่าที่เจ้าบ่าวมักจะร่วมอยู่ในพิธีการสู่ขอของเต่าแก่ด้วยเพื่อให้พิธีการกระชับมากขึ้นนั่นเอง การตกลงเจรจาเกี่ยวกับพิธีการต่าง ๆ ก็จะสะดวกในการพูดคุยเกี่ยวกับรายละเอียดมากขึ้น เพราะประเพณีในแต่ละท้องถิ่น ย่อมมีแตกต่างกันไปบ้าง ซึ่งอาจจะรวมไปถึงเรื่อง การรับขบวนขันหมาก ซึ่งเป็นหน้าที่ของฝ่ายเจ้าสาวที่จะต้องถามถึง จำนวนแขกฝ่ายเจ้าบ่าว จำนวนรวมกับแขกฝ่ายตนเอง เพื่อจะได้จัดเตรียมการต้อนรับไม่ให้ขาดตกบกพร่อง เพราะตามธรรมเนียมไทยแล้วไม่ว่าจะท้องถิ่นใดการต้อนรับขับสู้และเลี้ยงดูอุปถัมภ์นั้นถือเป็นเรื่องสำคัญ หลังจากวันนี้ไปแล้วก็จะเป็นเรื่องของการหาฤกษ์ยามยามดีสำหรับจัดพิธีมงคลสมรสในโอกาส อันดีต่อไป

2.2.1 พิธีหมั้น หลังจากที่ฝ่ายชายได้ ไปเจรจาสู่ขอเจ้าสาวจากฝ่ายหญิงกันเป็นที่ตกลงเรียบร้อยแล้ว โดยประเพณีนิยมในสมัยก่อนทางผู้ใหญ่ของฝ่ายหญิงมักจะให้มีการหมั้นหมายไว้ก่อนเพื่อดูความประพฤติของฝ่ายชาย และเพื่อให้หนุ่มสาวได้มีโอกาสศึกษา อุปนิสัยใจคอ และเรียนรู้ซึ่งกันและกันให้มากขึ้นจนเป็นที่แน่ใจเพื่อให้ฝ่ายชายและฝ่ายหญิงได้ปรับตัวเข้าหากันได้โดยไม่ผิดจารีตประเพณีเพราะได้มีการหมั้นหมายกันไว้แล้ว ในกรณีนี้ ก็จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการกำหนดฤกษ์ยามเพื่อประกอบพิธีหมั้น รวมทั้งกำหนดสินสอดทองหมั้นว่าจะป็นจำนวนเท่าใด และมีรายละเอียดอะไรบ้าง โดยในวันพิธีหมั้นฝ่ายชายจะจัดขบวนขันหมากหมั้นมาเพื่อหมั้นหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝ่ายหญิงตามฤกษ์ยามที่หาไว้

1. การจัดขันหมากหมั้น เมื่อถึงกำหนดฤกษ์ยามตามที่โหร หรือพราหมณ์ เป็นผู้กำหนดฤกษ์ยาม โดยการผูกดวงชะตาของทั้งเจ้าบ่าวและเจ้าสาวไว้ด้วยกันโดยหาวันที่เป็นมงคลที่สุด ฝ่ายชายจะจัดเตรียมขันหมากหมั้นเพื่อทำการหมั้นหมายฝ่ายหญิง โดยมอบให้ เฒ่าแก่ฝ่ายชาย เป็นผู้นำไปมอบให้กับเฒ่าแก่ของฝ่ายหญิง ซึ่งตัวเฒ่าแก่ฝ่ายชายโดยส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลเดียวกันกับที่ไปทำการเจรจาสู่ขอ โดยประเพณีแล้วนิยมให้สามีภรรยาที่อยู่กินกันมาด้วยความผาสุกทำหน้าที่เป็นเฒ่าแก่ โดยถือเคล็ดกันว่าชีวิตคู่จะได้มีความสุขอยู่กินจนแก่เฒ่าเหมือนกันเฒ่าแก่ที่มามีหน้าที่เป็นเฒ่าแก่ในบางท้องถิ่นอาจให้ผู้ชายหรือผู้หญิง เป็นทำหน้าที่เฒ่าแก่ขันหมากหมั้นเพียงคนเดียวก็ได้แต่ต้องเป็นคนที่ตั้งงานแล้ว อยู่กินกันมาเป็นระยะเวลาไม่นาน ไม่หย่าร้าง หรือ คู่ชีวิตได้เสียชีวิตลงไปก่อนแล้วซึ่งจะถือว่าไม่เป็นมงคลไม่ควรไหว้วานให้ไปเป็นเฒ่าแก่ เป็นต้น

ประเพณีการจัดขันหมากหมั้น นอกไปจากจำนวนเงินทองคำสินสอดต่างๆตามที่ได้ตกลงกับทางครอบครัวฝ่ายหญิงไว้แล้วนั้น สิ่งที่จะต้องเตรียมและจัดอยู่ในพานขันหมาก คือ หมากดิบทั้งลูก ๘ ผล พลุ ๘ เรียง บรรจุลงในพานจำนวน ๑ คู่ ซึ่งบางที่อาจจะแยกหมากพลูไว้พานหนึ่งของหมั้นจำพวก แก้วแหวน เงินทอง อีกพานหนึ่งก็สามารถทำได้ โดยจะต้องเตรียมใบเงินใบทอง ใบนาก และเมล็ดธัญพืช เช่น ข้าวเปลือกกั่วงา และยังต้องจัดเตรียมบริวารขันหมากหมั้นซึ่งประกอบไปด้วยชนมมงคลต่างๆและผลไม้มงคลตามฤดูกาล ซึ่งในบางท้องถิ่นจะเรียกสุราขาวและเครื่องเช่นสังเวทสำหรับไหว้ผีบรรพบุรุษก่อนทำพิธีหมั้น เป็นต้น ซึ่งทีมงานเรือนคำหอมจะจัดขันหมากหมั้นให้ถูกต้องตรงตามคำขอของฝ่ายหญิงและตามประเพณีท้องถิ่นของทั้งสองครอบครัวเป็นสำคัญ

2. พิธียกขันหมาก เมื่อได้เวลาตามฤกษ์ที่ได้จัดหาไว้แล้ว เฒ่าแก่ของฝ่ายชายจะทำการยกขันหมากหมั้น ไปยังบ้านของฝ่ายหญิง ซึ่งทางครอบครัวของฝ่ายหญิง จะต้องจัดเฒ่าแก่ของฝ่ายตนเองไว้ต้อนรับเช่นกันและเมื่อขบวนขันหมากหมั้นได้มาถึงบ้านฝ่ายหญิงแล้ว ทางฝ่ายหญิงจะจัดให้เด็กผู้หญิง หรือ น้องสาว หรือหลานสาว ของเจ้าสาวทำหน้าที่ถือพานหมากออกมาต้อนรับ พานนี้เราเรียกว่า พานเชิญขันหมาก โดยในพานจะบรรจุหมากพลูที่เขียนและจิบเป็นคำ ๆ ไล่ไว้เป็นจำนวนคู่อย่างสวยงามและมีเครื่องประกอบอื่นๆ เช่น หมากสด ปูนแดง บุหรี่ เมียง ใส่รวมกันไว้พอขบวนขันหมากหมั้นมาถึง เด็กหญิงจะทำหน้าที่ส่งพานหมากพลูดังกล่าวให้กับเฒ่าแก่ของฝ่ายชาย เมื่อเฒ่าแก่ฝ่ายชายรับแล้วจะหยิบพลูที่จิบเขียนไว้เก็บไว้กับตัวจำนวน ๑ คู่และจะมอบเงินเป็นของขวัญ พร้อมทั้งคืนพานหมากกลับไป หลังจากเด็กรับพานหมากพลูกลับคืนมาแล้ว จะทำหน้าที่เดินนำขบวนขันหมากหมั้นของฝ่ายชายไปยังสถานที่ที่ซึ่งครอบครัวฝ่ายหญิงจัดเตรียมไว้เพื่อทำพิธีหมั้น โดยญาติของฝ่ายหญิงจะรอรับขันหมากหมั้นทั้งหมดแล้วทำไปวางไว้ในจุดที่เหมาะสม เมื่อ

วางขันหมาก และบริวารขันหมากหมั้นทั้งหมดเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงจะเริ่มประกอบพิธีในขั้นตอนเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อไป ก่อนที่จะเริ่มพิธีหมั้น เฒ่าแก่ของฝ่ายชายจะเป็นผู้เริ่มต้นก่อน โดยพูดถึงวันอันเป็น สุขมงคล ฤกษ์ยามยามดีอันเป็นวันมงคลยิ่งแล้วในวันนี้ ตนได้รับหน้าที่นำขันหมากหมั้นของฝ่ายชายซึ่งเป็น บุตรชายของท่านนั้น ท่านนี้ ได้หมายที่จะยกเงินทองของมงคลทั้งหลายมาหมั้นหมายฝ่ายหญิง ด้วย เงินสินสอดทองหมั้น โดยมีจำนวนเท่านั้นเท่านี้ตามที่ได้ตกลงกันไว้ และขอให้เฒ่าแก่ของฝ่ายหญิง ได้ทำการเปิดตรวจนับดูว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่เมื่อกกล่าวจบ เฒ่าแก่ฝ่ายหญิงจะกล่าวตอบรับและ พูดถึงความมงคลที่เกิดขึ้นในวันนี้และเห็นดีเห็นงามไปกับการหมั้นครั้งนี้ด้วย และมีการพูดจาด้วย สำนวนไพเราะเพื่อความสนิทสนมกลมเกลียว และแสดงถึงการต้อนรับด้วยอัธยาศัยไมตรีของฝ่าย หญิงที่ยินดีกับงานมงคลที่เกิดขึ้นในวันนี้ ต่อจากนั้นจึงจะการเปิดฝ้าคลุมขันหมากออก เพื่อตรวจ นับสินสอดตามธรรมเนียมจะต้องตรวจนับกันต่อหน้าเฒ่าแก่และญาติมิตรของทั้งสองฝ่าย เพื่อให้ ช่วยเป็นสักขีพยาน เมื่อเฒ่าแก่ฝ่ายชายบอกให้ลองตรวจนับจึงเปิดฝ้าคลุมขันหมากออกแล้วจึงส่งให้ เฒ่าแก่ฝ่ายหญิงตรวจดูหากมีกำไล สร้อย แหวน เฒ่าแก่ของทั้งสองฝ่ายจะเรียกให้ฝ่ายชายหรือว่าที่ เจ้าบ่าวทำการสวมให้ฝ่ายหญิงต่อหน้าญาติมิตรและแขกในงานเพื่อให้เป็นสักขีพยาน ซึ่งพิธีสวม แหวนหมั้นในปัจจุบันนี้ก็ได้อัดแปลงมาและลดขั้นตอนการยกขันหมากหมั้นเหลือเพียงแค่ การนำสินสอด และของหมั้นมาหมั้นฝ่ายหญิง และมีการกินเลี้ยงฉลองกันในหมู่ญาติมิตร ทั้งนี้ แล้วแต่จะเห็นสมควร และเมื่อเห็นว่าสินสอดทองหมั้นถูกต้องครบถ้วนดีแล้ว จึงจะนำขันหมาก หมั้นทั้งหมด ไปเก็บไว้ในสถานที่ที่จัดไว้ เมื่อฝ่ายหญิงนำสินสอดทองหมั้นไปเก็บรักษาไว้แล้ว จะ คั้นภาชนะแต่ละมีของแถมพก ให้กับผู้ที่ทำการยกขันหมากทุกคน สำหรับเฒ่าแก่ของทั้งสองฝ่ายนั้น จะได้ของที่ระลึกเป็นพิเศษมากกว่าคนอื่นเพราะถือว่าเป็นบุคคลสำคัญที่ทำให้พิธีหมั้นหมายนั้น สำเร็จลุล่วงลงไปได้ด้วยดีซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นขนมหรือเสื้อผ้าหรือของชำร่วยประเภทอื่น ต่อจากนั้นจึงร่วมกันรับประทานอาหารฉลองพิธีหมั้น

3. เกล็ดเล็กๆ เกล็ดน้อยเกี่ยวกับสินสอดทองหมั้น ทั้งหมดนั้น เมื่อประกอบพิธีเสร็จแล้ว หากต่อมาภายหลังปรากฏว่าฝ่ายชายผิดสัญญา คือ ไม่ยกขันหมากมา(ขันหมากแต่ง)แต่งงานตามวัน เวลาที่ตกลงกันไว้ คือทำให้ฝ่ายหญิงเป็นหม้ายขันหมาก ฝ่ายชายจะต้องถูกปรับสินสอดทองหมั้น ทั้งหมด จะเรียกคืนไม่ได้ และในทางตรงกันข้ามหากฝ่ายหญิงเป็นผู้ผิดสัญญา กล่าวคือ ไม่ยอมที่จะ แต่งงานกับฝ่ายชาย ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม โดยที่ไม่ใช่ความผิดของฝ่ายชายแล้ว ฝ่ายหญิงจะต้อง คืนสินสอดทองหมั้นทั้งหมดแก่ฝ่ายชายเช่นเดียวกัน ดังนั้นบางครั้งเราอาจจะเห็นว่าก่อนเริ่มพิธีเฒ่า แก่ของแต่ละฝ่ายอาจมีการจดบันทึกรายการเงินสินสอดทองหมั้นเอาไว้ให้เป็นหลักฐานแต่มักจะ กระทำกันเป็นการภายในของเฒ่าแก่แต่ละฝ่ายเอง

2.3 สัญญาศาสตร์ – Semiology

คำว่า Semiology ถูกรู้จักในชื่อของ Semiotics ด้วย มันเริ่มต้นในฐานะที่เป็นวิธีการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์เรื่องภาษา แต่ปัจจุบันได้ถูกนำมาใช้เพื่อวิเคราะห์เรื่อง"ระบบเครื่องหมายต่างๆ ว่ามันทำงานอย่างไร"(how all sign systems work)

มันจะสำรวจถึงหลักการและระเบียบวิธีที่อยู่เบื้องหลังการสื่อสาร และแสดงให้เห็นว่าจะสามารถทำความเข้าใจอย่างเป็นระบบได้อย่างไร โดยผ่านวิธีการทางสัญญาศาสตร์(semiotic method) รวมไปถึงสิ่งที่การสื่อสารต่างๆ หมายความว่าถึง มันเป็นศาสตร์ที่สนใจในเรื่องของความหมาย และเอาใจใส่ในเรื่องของวิธีการต่างๆ ที่ความหมายได้รับการผลิตขึ้นมาและถูกส่งต่อหรือถ่ายทอด

Semiology (สัญญาศาสตร์) ได้รับการนิยามในฐานะที่เป็นศาสตร์ของเรื่องเครื่องหมาย(The Science of Signs) หรือการศึกษาเรื่องเครื่องหมาย(The Study of Signs) หรือระบบเครื่องหมาย(Sign Systems) สัญญาศาสตร์(Semiology) เสนอว่า การสื่อสารทั้งหมดได้วางอยู่บนรากฐานของระบบเครื่องหมายต่างๆ ซึ่งทำงานโดยผ่านกฎเกณฑ์และโครงสร้างบางอย่าง

ภาษา(คำ)[language - word] เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดและเป็นระบบเครื่องหมายที่มีอิทธิพลมากที่สุดสำหรับมนุษย์ แต่โลกของเราเน้นมันเต็มไปด้วยระบบเครื่องหมายอื่นๆ - เช่น สัญญาณไฟจราจร, เครื่องหมายบนท้องถนน, แถบป้ายที่คลิกไปยังที่ต่างๆ บนเว็บไซต์(navigation bars), การเรียบเรียงการติดต่อ และแบบแผนการใช้ภาพในงานภาพยนตร์และโทรทัศน์ สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์, เสื้อผ้า, สไตล์ของทรงผม, สัญญาณมือ, รหัสมอซ(morse codes) ที่ใช้กับโทรเลข, และอื่นๆ อีกมากมาย รูปแบบทั้งหมดของสื่อคือระบบของเครื่องหมาย ระบบทั้งหมดสามารถถูกนำมาวิเคราะห์ได้โดยใช้หลักการทางสัญญาศาสตร์

สัญญาศาสตร์(Semiology) ได้ถือกำเนิดขึ้นในช่วงปลายของคริสต์ศตวรรษที่ 19 ในฐานะที่เป็นเครื่องมือการทำความเข้าใจเกี่ยวกับภาษา ผู้ที่สร้างมันขึ้นมาคือ Ferdinand de Saussure(Saussure 1974; Culler 1976; Gordon 1996) นับจากทศวรรษที่ 1930s เป็นต้นมา มันได้รับการพัฒนาโดย C.S.Peirce และคนอื่นๆ, โดยเฉพาะ Peirce พยายามแสวงหาเพื่อทำความเข้าใจระบบเครื่องหมายที่ไม่ใช่ภาษา(non-language sign systems)[Peirce 1958]

ระเบียบวิธีของ Saussure, Peirce และคนอื่นๆ ได้นำมาใช้นับตั้งแต่ทศวรรษที่ 1960s ในฐานะที่เป็นเครื่องมือเกี่ยวกับวิเคราะห์ผลผลิตทางด้านสื่อ(media products)[Fiske 1990; Hall 1997; Hawkes 1977 และ 1996] ในหนังสือของ Roland Barthes ที่ชื่อว่า Mythologies (Barthes 1973) ถือว่าเป็นหนังสือเล่มหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับ "สัญญาศาสตร์(Semiology)" ในช่วงต้นๆ ในการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับสื่อ(media studies) และแม้แต่ในยุคของมันเอง ปัจจุบันหนังสือเล่มนี้ยังคงอ่านเข้าใจได้และเป็นตำราที่สอดคล้องกับเรื่องนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบจำลองของการสื่อสารเกี่ยวกับเครื่องหมาย สามารถทำความเข้าใจได้ตามตัวอย่างข้างล่างนี้

Sender ----- Message / sign System ----- Receiver

สารใดๆ(message), ความหมายใดๆ(meaning), สามารถสื่อสารได้โดยผ่านเครื่องหมายต่างๆและระบบของเครื่องหมายเครื่องหมายถือเป็นรูปสัญลักษณ์กลางหรือสิ่งสำคัญของสัญศาสตร์ (Semiology) เครื่องหมายอันหนึ่ง มันคือสัญญาณ(signal) ที่สื่อสารบางสิ่งบางอย่างกับเรา ธรรมชาติของเครื่องหมายสามารถทำความเข้าใจได้ใน 2 ทางที่คล้ายๆกัน:

1. เครื่องหมายต่างๆทำงานบนพื้นฐานที่ว่า เครื่องหมายทำหน้าที่เป็นตัวแทนหรือยืนยันถึงบางสิ่งบางอย่าง - เช่น ความหมาย(meaning), แนวความคิด(concept), หรือไอเดีย(idea) ในสิ่งซึ่งมันอ้างอิงถึง

2. ทุกๆเครื่องหมายมันจะประกอบด้วย Signifier และ Signified (ดังภาพประกอบต่อไป) สำหรับ Signifier มันคือรูปแบบอะไรก็ตามที่ถูกนำมาใช้เพื่อถ่ายทอดความหมาย(material form is used as to convey meaning): เช่น ตัวหนังสือ, ภาพ, เสียง, และอื่นๆ ส่วน Signified คือแนวความคิด(concept)ที่ภาพ เสียง หรือตัวหนังสือสื่อออกมา

การใช้หนทางแรกในการทำความเข้าใจธรรมชาติของเครื่องหมาย เราสามารถเห็นได้ว่าตัวอักษร d-o-g ได้สร้างคำว่า dog ขึ้นมา การสร้างตัวอักษรหรือคำนี้ขึ้นมา มันได้บัญญัติเครื่องหมายที่ทำหน้าที่หรือเป็นตัวแทนไอเดียเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมประเภทเคโน(canine - คล้ายสุนัข) ที่มีสี่ขา ไอเดียหรือแนวคิดมโนคติเกี่ยวกับ"หมา"(dog) คือสิ่งที่ Peirce เรียกว่า the referent มันคือสิ่งซึ่งเครื่องหมายดังกล่าวกล่าวถึงอ้างถึง

Sign ----- Signifier + Signified

การใช้วิธีการที่สองในการทำความเข้าใจเครื่องหมายต่างๆ เราสามารถแสดงภาพที่แตกต่างกันระหว่าง Signifier และ Signified ได้โดย การคิดเรื่องของเครื่องหมาย"dog"กันอีกครั้ง Signifier คือตัวอักษร d-o-g จัดมาเรียงกันเป็นคำว่า dog (หรืออันนี้เรียกว่า signifier ซึ่งนอกจากจะเป็นตัวหนังสือแล้ว อาจจะเป็นภาพก็ได้ เช่นเป็นภาพของสุนัขบางสายพันธุ์) สำหรับ Signified ก็คือ ไอเดียหรือมโนคติ รวมไปถึงแนวความคิดเกี่ยวกับสุนัข

Sign = dog ----- Signifier - letter d-o-g + Signified - the concept of a dog

ตัวอย่างอันหนึ่งที่แสดงให้เห็นความต่างระหว่าง Signifier และ Signified คือ สถานการณ์ที่ชายคนหนึ่งได้มอบดอกกุหลาบให้กับหญิงสาวคนหนึ่ง การแสดงอาการเช่นนั้นสามารถถูกทำความเข้าใจได้ในฐานะที่เป็นเครื่องหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดอกกุหลาบในที่นี้คือ Signifier และสิ่งที่เป็น Signified คือ ความรักของผู้ชายคนนั้นหรือ ความดีใจหรือสนใจต่อหญิงสาว ดอกกุหลาบไม่จำเป็นต้องแสดงออกถึงเรื่องความรักเสมอไป สิ่งซึ่งหมายถึงคือ อากัปกริยาดังกล่าว เครื่องหมาย(sign)วางอยู่บนพื้นฐาน รหัส หรือหลักเกณฑ์ (code)ที่มีร่วมกัน หรือจารีต ซึ่งดอกกุหลาบสามารถแสดงถึง หรือ เป็นตัวแทน"ความรัก"

ดูเหมือนว่า อันนี้อาจจะเป็นหนทางที่ค่อยๆสลับซับซ้อนมากขึ้นของการทำความเข้าใจสาร (message) แต่มันเป็นประโยชน์มากสำหรับการศึกษารื่องเกี่ยวกับสื่อ เพราะมันได้ดึงความสนใจของเราไปสู่กระบวนการเกี่ยวกับ การทำหน้าที่เป็นตัวแทน(re-presentation - การนำเสนอใหม่อีกครั้ง)หรือ signification (การบ่งชี้ - การทำหน้าที่เครื่องหมาย)เกี่ยวกับการกระทำต่างๆของสื่อ: สารต่างๆที่สื่อ, เครื่องหมายของมัน, ที่ทำงานอยู่บนพื้นฐานของบางสิ่งบางอย่างซึ่งแสดงออกถึงบางสิ่งบางอย่าง; เครื่องหมายทั้งหมดมันรวมเอาทั้ง Signifier และ Signified เอาไว้ด้วยกัน

อันนี้ช่วยให้เราเห็นถึงโครงสร้างที่เกี่ยวข้องพันในการส่งสารของสื่อ และเตือนเราว่าสิ่งที่เรากำลังเห็นนั้น มันไม่ใช่"ความจริง"(แม้ว่ามันจะมองดูคล้ายความจริงมากก็ตาม) แต่เครื่องหมาย (sign)และ Signifier นั้นมีเป้าหมายที่จะทำหน้าที่เป็นตัวแทน โลกของความเป็นจริง

มันมีแง่มุมหรือรูปลักษณะมากมายเกี่ยวกับการวิเคราะห์เชิงสัญศาสตร์ ในการสำรวจว่า เครื่องหมายต่างๆสื่อสารกันอย่างไร สัญศาสตร์ทำงานอย่างไร เราจะต้องโฟกัสลงไปที่ประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้ ซึ่งจะถูกรวบรวมลงในรายละเอียดเป็นข้อๆ คือ

- เครื่องหมายต่างๆ มันสื่อสารโดยผ่าน"รหัส"(กฎเกณฑ์) และ"ขนบธรรมเนียม"(codes and conventions)
- เครื่องหมายและขนบจารีตเหล่านี้ถูกปั่นส่วนร่วมกันในทางวัฒนธรรม
- พวกมันขึ้นอยู่กับความรู้เชิงวัฒนธรรม
- เครื่องหมายต่างๆ มันสื่อสารโดยผ่านระบบของความแตกต่าง
- เครื่องหมายต่างๆ สื่อสารโดยผ่านตัวเครื่องหมาย(denotation) และการสื่อความหมาย (connotations)

เครื่องหมาย สื่อสารโดยผ่านรหัส(กฎเกณฑ์) และขนบธรรมเนียมต่างๆ

ระบบเครื่องหมายทั้งหมดมีชุดของแก่นแกนหรือรากฐานชุดหนึ่ง ที่ได้รับการรวมกันขึ้นมา ภายใต้กฎเกณฑ์, รหัส, และขนบจารีตบางอย่าง อย่างเช่น ภาษาอังกฤษวางอยู่บนพื้นฐานตัวอักษร 26 ตัว, ซึ่งสามารถนำมารวมกันเป็น"คำๆ"และแบบแผนทางไวยากรณ์ได้ เราต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจรหัสหรือหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องดังกล่าวเพื่อที่จะสื่อสาร: ยกตัวอย่างเช่น ตัวอักษร d-o-g คือรหัสเพื่อใช้ในการอธิบายถึงสัตว์สี่ขาประเภทหนึ่ง เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีขน เลี้ยงลูกด้วยนม ส่วนประโยคต่างๆได้มาประกอบกันตามขนบธรรมเนียมของไวยากรณ์

คำว่า"รหัส"(code-หลักเกณฑ์) และ"ขนบธรรมเนียม"(convention) คือคำคุณศัพท์ที่สำคัญใน

การศึกษาเกี่ยวกับสื่อสารของสื่อทั้งหมดได้ใช้"รหัส"และสื่อสารโดยผ่านขนบธรรมเนียมต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รหัสและขนบธรรมเนียมเหล่านี้เป็นสิ่งที่เรามีส่วนร่วมกันในทางวัฒนธรรม - พวกมันขึ้นอยู่กับความรู้เชิงวัฒนธรรม อันนี้เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะระบบเครื่องหมายต่างๆทำงานประสบความสำเร็จได้ก็แต่เพียง การที่ผู้คนทั้งหลายต่างรู้และมีส่วนร่วมกันในความรู้เกี่ยวกับรหัส ในอย่างเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น ภาษาญี่ปุ่น หรือภาษารัสเซียเป็นระบบเครื่องหมายหนึ่งที่มีรหัสหรือหลักเกณฑ์และขนบจารีตของตัวเอง แต่อย่างไรก็ตาม สำหรับเรามันเป็นสิ่งที่ไร้ความหมาย ถ้าหากว่าเราไม่สามารถพูดภาษาญี่ปุ่น หรือภาษารัสเซียได้

กฎเกณฑ์เกี่ยวกับฟุตบอลของออสเตรเลีย, สมาพันธ์กีฬารักบี้, และกีฬาฟุตบอลอังกฤษ (soccer) สามารถเป็นที่เข้าใจของพวกเราได้; ในทำนองเดียวกับกับจังหวะเต้นรำแบบแทงโก้, จังหวะวอลทซ์ และชา-ชา(cha-cha) คือจังหวะเต้นรำที่จะต้องเรียนก่อนที่จะพวกเราจะสนุกเพลิดเพลินไปกับมัน กิจกรรมต่างๆเหล่านี้จะเป็นที่เข้าใจก็ต่อเมื่อเราได้เรียนรู้รหัสหรือหลักเกณฑ์ของมันแล้วเท่านั้น

ภาษาที่ต่างออกไปคือตัวอย่างหนึ่งที่ดีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์หรือขนบธรรมเนียมที่แตกต่าง ที่นำมาใช้เป็นตัวแทนหรือแสดงออกสำหรับ โลกเรา ตัวอักษร d-o-g คือเครื่องหมายในรหัสภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศสใช้ตัวอักษร c-h-i-e-n ทุกๆภาษามีคำที่ต่างกัน ไป เพื่อที่จะเข้าใจเครื่องหมายที่แตกต่างกันเหล่านี้คุณจะต้องจำเรียนรหัสหรือภาษานั้นๆ

แต่อย่างไรก็ตาม ความรู้ทางวัฒนธรรมคือบางสิ่งบางอย่างที่มากกว่าความรู้ง่ายๆ ธรรมดาของสิ่งที่รหัสอันนั้นหมายถึงมันคือการรู้สึกรู้ทราบเกี่ยวกับสิ่งต่างๆทั้งหมดที่อาจได้รับการเสนอแนะ โดยรหัส ประเด็นต่อมาเราจะลงลึกไปในรายละเอียดที่ประณีตซับซ้อนเกี่ยวกับเรื่องนี้ เครื่องหมายต่างๆสื่อสารโดยผ่าน"ระบบของความแตกต่าง"

สิ่งหนึ่งซึ่งเป็นประเด็นสำคัญของ Saussure ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับภาษาก็คือ ความเข้าใจที่ว่า คำต่างๆมันไม่ได้หมายถึงสิ่งใดเลยในตัวของมันเอง ความหมายต่างๆของมันขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่ว่า คำต่างๆคือส่วนหนึ่งของระบบของความต่างๆ(part of a system of difference) พวกมันทำหน้าที่ในเรื่องความหมายที่มีความสัมพันธ์กับคำอื่นๆ

ยกตัวอย่างเช่น "up" ไม่ได้หมายถึงอะไรเลย เว้นแต่เราสามารถที่จะสร้างความสัมพันธ์ของมันกับคำและแนวคิดคำว่า "down" เราเพียงสามารถเข้าใจสิ่งที่"หมา"เป็น ในความสัมพันธ์กับความรู้ของเราเกี่ยวกับสัตว์ชนิดอื่นๆ - เช่น แมว, หมาป่า, ม้า, และอื่นๆ จากสิ่งซึ่งเรารู้ พวกมันมีความแตกต่าง

สัญญาณไฟจราจรสีแดงมันไร้ความหมายโดยสิ้นเชิงในตัวมันเอง; มันจะมีความหมายก็ต่อเมื่อมันอยู่ในบริบทและรหัสของสีแดง ในฐานะที่ตรงข้ามกับไฟสีเขียวและไฟสีเหลือง เหล่านี้เราเริ่มที่จะเข้าใจหรือรู้เรื่องเกี่ยวกับมันโดยผ่านระบบหนึ่งของความแตกต่าง

เครื่องหมายต่างๆสื่อสารโดยผ่านการบ่งชี้และการสื่อความหมาย(denotations and connotations) เครื่องหมายต่างๆนั้น มันทำงานอยู่ด้วยกัน 2 ระดับของความหมาย นั่นคือ ระดับแรก เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นเรื่องของความหมายบ่งชี้ และระดับที่สองคือการสื่อความหมาย

Denotation(การบ่งชี้)

ในการพิจารณาถึงสิ่งที่ตัวหนังสือมันบ่งชี้ถึงอะไร เราจะต้องวิเคราะห์มันในระดับของการอธิบายหรือพรรณนา(descriptive level) โดยเฉพาะ โดยไม่ต้องค้นลงไปถึงสิ่งที่มันอาจแสดงนัยะ มันง่ายที่จะถามคำถามขึ้นมาว่า"อะไรอยู่ที่นั่น?" อันนี้เป็นการพยายามที่จะอธิบายโดยปราศจากความคิดเห็น, การประเมินคุณค่า, หรือการตัดสินใดๆ, มันเป็นเรื่องของภาพๆหนึ่ง

ณ ระดับนี้ เครื่องหมายต่างๆใกล้เคียงกับความเป็นอิสระจากเรื่องของคุณค่าเท่าที่จะเป็นไปได้ยกตัวอย่างเช่น ในระดับของการบ่งชี้(denotative level) "ธงชาติอเมริกันมีรูปปราสาทสี่เหลี่ยมผืนผ้า ประกอบด้วยเส้นแนวนอนสีแดง สลับกับสีขาว และมีสี่เหลี่ยมที่เล็กลงมา พื้นสีเป็นสีน้ำเงินที่อยู่บนมุมซ้ายของผืนธง ภายในกรอบสี่เหลี่ยมสีน้ำเงินบรรจุรูปดาวสีขาวเอาไว้ ซึ่งได้เรียงตัวกันเป็นแถวคล้ายตารางหมากรุก

Connotation(การสื่อความหมาย)

สัญศาสตร์(semiology)เสนอว่า เครื่องหมายทั้งหมดมันจะพุ่งเอาการสื่อความหมายหรือความสัมพันธ์มาที่มันด้วยชุดหนึ่ง นั่นคือ มันจะเตือนผู้ดูถึงความรู้สึก, ความเชื่อ, หรือไอเดียบางอย่าง ที่มันติดมากับ signifier มันเป็นภารกิจของเราเมื่อต้องการวิเคราะห์ภาพต่างๆโดยวิถีทางของสัญศาสตร์ เพื่อถามถึงความเป็นไปได้ทั้งหมดของการสื่อความหมาย(connotatuion)อันนั้นว่าเกี่ยวข้องกับหรือสัมพันธ์กับเครื่องหมายที่เฉพาะเจาะจง หรือแก่นแกนในภาพนั้นๆ วัตถุต่างๆ, สีสรร, เสื้อผ้า, คำพูด, สไตส์การพิมพ์, แสง, มุมกล้อง, ภาษาท่าทาง, และอื่นๆสามารถที่จะพุ่งความหมายทั้งหมดไปได้

ขอให้กลับไปยังตัวอย่างเกี่ยวกับธงชาติอเมริกันที่กล่าวไว้ข้างต้น เราสามารถหมายเหตุได้ว่า ธงชาติได้ถูกทำให้เกี่ยวข้องกับ(มีการสื่อความหมายเกี่ยวกับ) เสรีภาพ และความยุติธรรม(อย่างน้อยที่สุดสำหรับคนอเมริกันส่วนใหญ่) เราอาจหมายเหตุได้ด้วยว่า รูปดาวได้ถูกนำไปสัมพันธ์กับความดีเลิศ, ชื่อเสียง, ความโด่งดัง, สวรรค์, ความฝัน, และอื่นๆ พื้นสีที่สี่เหลี่ยมผืนผ้าสีน้ำเงินเป็นตัวแทนของท้องฟ้า ดวงดาวแต่ละดวงเป็นสิ่งแทนรัฐแต่ละรัฐในอเมริกา และดวงดาวเหล่านี้ได้ถูกรวมเข้าด้วยกัน แทนที่มันจะกระจัดกระจายในลักษณะส่งๆไปทั่วพื้นที่บนผืนธง

วิธีการที่คล้ายคลึงกันเกี่ยวกับการอธิบายลักษณะของการวิเคราะห์อันนี้ และวิธีการอันหนึ่ง คุณอาจพบโดยบังเอิญในที่อื่นๆที่เป็นเรื่องของสัญลักษณ์ อันนี้เสนอว่า วัตถุหรือภาพที่มีลักษณะเฉพาะต่างๆสามารถพุ่งความหมายเชิงสัญลักษณ์ไปกับมันได้ อย่างเช่น สีแดง เป็นสัญลักษณ์ของอารมณ์รุนแรง โทสะ อันตราย และเรื่องทางเพศในวัฒนธรรมตะวันตก (หมายเหตุ

ในที่นี้ว่า สัญลักษณ์เป็นเรื่องเฉพาะทางวัฒนธรรมในประเทศจีน สีแดงสื่อความหมายถึงความโชค
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดีและความเจริญรุ่งเรือง รวมไปถึงความเป็นคอมมิวนิสต์)

ข้อสังเกตในที่นี้คือว่า อย่างไรก็ตาม สัญลักษณ์มีแนวโน้มที่จะเสนอแนะถึงบางสิ่งบางอย่างที่มีเจตนาโดยตั้งใจของผู้สร้างภาพนั้นๆขึ้นมา การสื่อความหมายจะดึงความสนใจของเราไปสู่การอ่าน ที่ทำขึ้นมาโดยผู้ดูทั้งหลาย และการสื่อความหมายเหล่านี้อาจได้รับการนำไปรวมเข้าด้วยกันกับผู้สร้างภาพนั้นๆขึ้นมาโดยไม่รู้ตัว Peirce ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับคำว่า "สัญลักษณ์"(symbolic) เป็นการเฉพาะมาก

การสื่อความหมาย(connotation) คือบางสิ่งบางอย่างที่ผู้ดูหรือผู้ชมรับรู้อยู่กับภาพๆหนึ่ง การสื่อความหมายนั้นมันทำงานใน 2 ระดับด้วยกัน นั่นคือ

1. ระดับของปัจเจก
2. ระดับของวัฒนธรรม

สำหรับเป้าประสงค์ของเรา เราเพียงสนใจในระดับวัฒนธรรม และวิถีทางที่การสื่อความหมายช่วยให้เรามองเห็นปฏิกริยาระหว่างเครื่องหมายและคุณค่าต่างๆของวัฒนธรรมหนึ่ง แต่เราต้องการที่จะทำความเข้าใจทั้งสองระดับนี้

1. การสื่อความหมายในระดับของปัจเจก (individual connotations) ประสบการณ์ต่างๆที่เรามีในชีวิต เป็นเรื่องของปัจเจกที่ได้ก่อรูปก่อร่างสร้างวิธีการมองโลกและการตอบโต้กับโลกของเราขึ้นมา อันนี้มันทำงานในแง่มุมมองหรือรูปการณทั้งหมดเกี่ยวกับการเป็นอยู่ของเรา รวมไปถึงการโต้ตอบของเราต่อภาพด้วย ยกตัวอย่างเช่น ถ้าหากว่าเด็กผู้หญิงคนหนึ่งได้ดมกลิ่นกุหลาบเป็นครั้งแรก และมันเป็นเวลาเดียวกันกับการที่เธอมีประสบการณ์ที่น่ากลัว ในกาลต่อมา กลิ่นหรือการมองเห็นภาพกุหลาบอาจจะเป็นการเตือนความทรงจำ หรือทำให้เธอรู้สึกหวาดกลัวขึ้นมาได้ การมองเห็นดอกกุหลาบอาจนำพาการสื่อความหมายส่วนตัวอันนี้ต่อเนื่องไปสำหรับเด็กผู้หญิงคนดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ การให้ดอกกุหลาบกับเด็กผู้หญิงคนนี้จึงอาจสร้างความกลัวขึ้นมามากกว่าความรู้สึกหนึ่งเกี่ยวกับความซาบซึ้งในความรัก

ขณะเดียวกัน มันเป็นเรื่องสำคัญที่จะรับรู้ถึงการมีอยู่ของการสื่อความหมายส่วนตัว (individual connotations) อันนี้ และระมัดระวังเกี่ยวกับสิ่งข้างต้น เมื่อเราทำการวิเคราะห์เรื่องของความหมาย พวกมันจะไม่เป็นประโยชน์สำหรับการวิเคราะห์ในเชิงสัญศาสตร์(semiotic analysis) เพราะว่าพวกมันไม่ได้สื่อความหมายไปตามปกติ ดังที่คนอื่นๆมีส่วนร่วม(ในความหมายนั้น)

2. การสื่อความหมายเชิงวัฒนธรรม (cultural connotations) ในระดับที่สองของการสื่อความหมาย ซึ่งถึงวิธีการซึ่งวัตถุที่แตกต่างกันได้พ่วงเอาความสัมพันธ์และการสื่อความหมายไปพร้อมกันกับมันด้วย ซึ่งมันได้รับการมีส่วนร่วมกันในด้านความหมายกับผู้คนจำนวนมากในวัฒนธรรมหนึ่ง ยกตัวอย่างเช่น ของขวัญที่เป็น "ดอกกุหลาบ" ได้รับการยอมรับในเชิงวัฒนธรรมในฐานะที่ได้นำพาการสื่อความหมายที่โรแมนติกมาด้วย

การวิเคราะห์ของ John Fisk เกี่ยวกับความหมายที่ผูกติดมากับประเด็นเรื่องของยีนส์(ผ้าเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยีนส์หรือการเกยยีนส์) ว่ามันมีการสื่อความหมายที่แตกต่างกัน อย่างเช่น เสรีภาพ อิศรภาพ ความ เป็นหนุ่มสาว และความเท่าเทียม ซึ่งถูกนำไปสัมพันธ์เชื่อมโยงโดยกลุ่มต่างๆของผู้คนกับยีนส์ (Fiske 1989, pp.1-21)

การรู้สึกรู้ทราบเกี่ยวกับการสื่อความหมายเหล่านี้จะทำให้เราไปถึงความหมายเชิงวัฒนธรรม ในเรื่องของภาพ การสื่อความหมายนั้นจะไม่เหมือนกันสำหรับวัฒนธรรมทั้งหมด ซึ่งอันนี้เป็น เหตุผลที่ว่าทำไมมันจึงเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับเราเสมอ ในการคิดถึงเรื่องเกี่ยวกับบริบทของภาพฯ หนึ่ง และความรู้ทางวัฒนธรรมที่ผู้ดูหรือผู้พบเห็นจะเข้าใจแตกต่างกันไป และนอกจากนี้ การสื่อ ความหมายมักจะไม่มีใครรับรู้หรือมีส่วนร่วมโดยคนทุกคนในวัฒนธรรมหนึ่งด้วย แต่เท่าที่เรา มองเห็น พวกมันต่างถูกป็นความหมายโดยผู้คนจำนวนมากอย่างมีนัยสำคัญ และพวกมันจะเป็นสิ่ง สำคัญในการวิเคราะห์ถึงความหมายที่เป็นไปได้ของใจความทั้งหมด

เครื่องหมาย ไอคอน, อินเดคซ์, และซิมบออลิก (Iconic, indexical, and symbolic signs)
การวิเคราะห์เกี่ยวกับเรื่องของเครื่องหมายของ C.S. Peirce ได้นำเสนอการจัดหมวดหมู่เพิ่มเติม เกี่ยวกับการวิเคราะห์เพิ่มเติมโดยการแบ่งเครื่องหมายออกเป็น 3 แบบด้วยกันคือ Iconic, indexical, symbolic

เครื่องหมายไอคอน (Iconic signs) คือเครื่องหมายที่คล้ายคลึงกับสิ่งที่มันบ่งถึงภาพถ่ายหรือ ภาพยนตร์ทั้งหมด จัดอยู่ในจำพวก iconic เพราะว่า ภาพดังกล่าวแท้จริงแล้วมันดูเหมือนกับสิ่งที่มัน อ้างอิงถึงนั่นเอง ในทำนองเดียวกัน ภาพงานจิตรกรรมหรือแผนภาพ (diagrams) ที่ดูเหมือนกับสิ่งซึ่ง มันบ่งชี้ก็จัดเป็น iconic ด้วย

เครื่องหมายอินเดคซ์ (indexical signs) คือเครื่องหมายที่ชี้บ่งหรือชี้ถึงบางสิ่งบางอย่างอื่นๆ (หมายเหตุ: ดัชนีในหน้าท้ายๆของหนังสือคือสิ่งหนึ่งที่เราใช้สำหรับการชี้ ซึ่งดัชนีในหน้าหนังสือ มันทำหน้าที่ให้เราย้อนกลับไปสู่หน้าที่ที่มีข้อความนั้นๆปรากฏอยู่ ยกตัวอย่างเช่น ลูกบิดประตูเป็น เครื่องหมายที่ชี้บ่งว่า ใครคนหนึ่งที่อยู่ ณ ที่นั้นต้องการที่จะเข้าไป; หรือการที่เราเห็นควันก็รู้ได้ว่ามี ไฟ เป็นต้น เทอร์โมมิเตอร์, มิเตอร์วัดความเร็ว, นาฬิกาอนาล็อก, หรือกราฟ คือตัวอย่างต่างๆที่ เกี่ยวกับข้องกับดัชนี (indexes) เพราะมันเป็นตัวชี้บ่ง ชี้ถึง เพื่อบอกถึงอุณหภูมิ, ความเร็ว, เวลา, และ อื่นๆนั่นเอง

เครื่องหมายสัญลักษณ์ (symbolic signs) คือเครื่องหมายที่แสดงถึงบางสิ่งบางอย่าง, แต่มัน ไม่ได้คล้ายคลึงกับสิ่งที่มันบ่งชี้ ตัวอย่างที่ชัดเจนมากที่สุดก็คือภาษา ซึ่งได้ใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ตัวอักษร คำต่างๆ เพื่อแสดงถึงสิ่งที่ได้รับการอธิบายหรือระบุถึงในทำนองเดียวกัน เครื่องหมาย จราจรและเครื่องหมายทางด้านคณิตศาสตร์ ปกติแล้วมันคือสัญลักษณ์ ประเด็นที่สำคัญในที่นี้คือว่า มันไม่มีความจำเป็นใดๆที่จะต้องมีความเชื่อมโยงกันระหว่างเครื่องหมายกับสัญลักษณ์ คำว่า signs (เครื่องหมาย) คือคำว่า arbitrary (ตามอำเภอใจ-คิดเอาเอง) ในคำพูดของ Saussure

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนทางง่าย ๆ หนึ่งในการจดจำเรื่องเครื่องหมายที่แตกต่างกันเหล่านี้ก็คือ การหวนกลับไปคิดถึงหน้าจอคอมพิวเตอร์ของคุณภาพของเครื่องพิมพ์บนแถบเครื่องมือถูกเรียกว่า icon เพราะมันมองดูเหมือนกับเครื่องพิมพ์ ส่วนเคอร์เซอร์ที่เป็นรูปลูกศรที่มันปรากฏขึ้นมาเวลาที่คุณใช้เมาส์เพื่อที่จะเรียกเมนูหรือเลือกไฟล์มาทำงาน หรือทำหน้าที่ต่างๆ อันที่จริงแล้ว มันกำลังบ่งชี้เพื่อให้ข้อมูลเพิ่มขึ้นกับคุณ ด้วยเหตุนี้มันจึงเป็นเครื่องหมายดัชนี(indexical sign)

เสียงซึ่งบอกว่าคุณมี - email ใหม่ หรือเสียงบี๊ฟที่คอมพิวเตอร์ทำขึ้น เมื่อคุณ ไปกดแป้นพิมพ์ผิด ก็คือ index ด้วยเช่นกัน เพราะมันทำหน้าที่กระตุ้นให้คุณไปตรวจสอบ email ใน in-box หรือช่องจดหมาย หรือบ่งชี้ว่าคุณได้ทำอะไรผิดพลาด

แป้นเกือบทุกตัวบนแป้นพิมพ์คอมพิวเตอร์ของคุณจะมีสัญลักษณ์อยู่บนทุกแป้น ยกตัวอย่างเช่น เครื่องหมาย \$ มิได้หมายถึงเรื่องเงิน หรือชี้บ่งว่า หน้านี้เป็นหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องของค่าเงินตราโดยเฉพาะ; มันเป็นสัญลักษณ์ง่าย ๆ หนึ่งที่เป็นตัวแทนเรื่องเงิน ขึ้นอยู่กับบริบทของมัน, \$ สามารถที่จะเป็นสัญลักษณ์ของความโลภ (ยกตัวอย่างเช่น ตัวการ์ตูนต่างๆ บ่อยครั้งมันถูกเขียนคู่กับเครื่องหมายดอลลาร์ในลูกตาของตัวการ์ตูน เมื่อการ์ตูนตัวนั้นไปปล้นธนาคาร, ค้นพบสมบัติที่ซ่อนอยู่หรือ ไม่ก็ได้แจ๊คพ็อต)

ลองมองไปรอบๆ ถึงตัวอย่างบ่งชี้ที่เป็นเครื่องหมาย iconic, indexical, และ symbolic เป็นไปได้มากที่ว่าคุณสามารถที่จะพบเห็นตัวอย่างต่างๆ เกี่ยวกับเครื่องหมาย iconic และ symbolic ในสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่างๆ ทางสังคมรอบตัวส่วนใหญ่

ภาษา, หรือรหัส, ของภาพทางสายตา (The Language, or code, of visual images) เมื่อจะทำการวิเคราะห์ถึงความหมายที่ถูกสร้างขึ้นมาในงานภาพถ่ายหรือภาพนิ่งต่างๆ เราจะต้องพิจารณาถึงรหัสหรือ โคลด(code)ของการเป็นตัวแทนในเชิงเทคนิค(technical representation) และ โคลดของเนื้อหา(codes of content)

รหัสหรือหลักเกณฑ์ของการเป็นตัวแทนเชิงเทคนิค(Codes of technical representation) เราสามารถวิเคราะห์ภาพถ่ายใดๆ ก็ตาม ได้โดยการตั้งคำถามดังต่อไปนี้: ภาพนั้นได้รับการถ่ายขึ้นมาอย่างไร? (How has it been photographed) คำตอบต่อคำถามข้างต้นอาจรวมถึงปัจจัยต่างๆ ดังนี้: มุมกล้อง, การครอบภาพ(cropping) การโฟกัส ใช้ฟิล์มขาวดำหรือฟิล์มสี การจัดแสงเป็นอย่างไร ทั้งหมดเหล่านี้จะให้การสนับสนุนถึงความหมายของภาพดังกล่าว

เราสามารถข้อมองลงไปทีสิ่งเหล่านี้ทีละอย่าง และตั้งคำถามถึงสิ่งที่ได้รับการชี้แนะหรือแสดงถึง(denoted) และสิ่งที่ได้รับการสื่อความหมาย(connoted) ยกตัวอย่างเช่น มุมกล้องที่มีลักษณะเฉพาะจะมีการสื่อความหมายบางอย่างออกมา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการสร้างสรรค์

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้าพเจ้าแยกแยะข้อมูลออกมาเป็นสองส่วน ส่วนที่เป็น Fact และ Opinion และสร้างสรรค์ผลงานโดยการประกอบสร้างโดยที่อาศัย Opinion เป็นแรงบันดาลใจ โดยใช้ Fact เป็นแกนหลักในการเล่าเรื่อง

ภาพที่ 3.1 แสดงภาพตัวอย่างที่ได้มาจากการเก็บข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 การสังเคราะห์ข้อมูล

จากความเคยชินในการมองคู่มือพิธีกรรมหรือธรรมเนียมปฏิบัติต่างๆ เราอาศัยอยู่ร่วมกับมันราวกับเป็นบุคคลหนึ่งในครอบครัวเรา แท้จริงแล้วพิธีกรรมอาจเป็นคนแปลกหน้าพอๆกับตัวเราเองที่ไม่เคยคิดทบทวนในสิ่งที่เราต้องการอย่างแท้จริง แก่นแท้ของพิธีกรรมนั้นเกิดขึ้นพร้อมๆกับจิตสำนึกแรกของมนุษย์ที่ต้องการจะสร้างคุณค่าและความหมายให้กับสิ่งต่างๆและยึดมันมั่นไว้เป็นความเชื่อในจิตใจ แต่เวลานั้นเดินทางไปข้างหน้าเสมอ แก่นแท้ของพิธีหรือธรรมเนียมปฏิบัตินั้นเองย่อมเปลี่ยนไปตามกาลเวลาเช่นกัน การให้นิยามคำว่า "คุณค่า" จากมนุษย์สู่มนุษย์ด้วยกันเองก็อีกเช่นกัน

พิธีมงคลสมรสนั้นประกอบด้วยคำว่า "มงคล" และ "สมรส" คำว่า มงคล แปลตามความหมายในพจนานุกรม ฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน ว่า [มงคล มงคนละ-] น. เหตุที่นำมาซึ่งความเจริญ เช่น มงคล ๓๘ สิ่งซึ่งถือว่าเป็นสิริและความเจริญมาสู่และป้องกันไม่ให้สิ่งที่เลวร้ายมากล้ำกราย เรียกว่างานที่จัดให้มีขึ้นเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข ส่วนคำว่า "สมรส" นั้นแปลว่า [รค] ก. แต่งงาน เช่น นาย ก.สมรสกับนางสาว ข. ว. ที่เกี่ยวกับการแต่งงาน เช่น พิธีมงคลสมรส

โดยพิธีมงคลสมรสนั้นตั้งอยู่บนเจตนาของคนเพียงสองคนหรือบรรทัดฐานของจำนวนผู้คนที่มากกว่านั้น การตั้งคำถามต่อพิธีกรรมเหล่านี้ทำให้เราสังเกตเห็นช่องว่างระหว่าง "พื้นที่" พื้นที่ดังกล่าวนี้ได้แก่ "พื้นที่ส่วนตัว" และ "พื้นที่ส่วนรวม" ว่าเป็นการแบ่งสันปันส่วนจนไปถึงข้อแย้งกันระหว่างสองสิ่งนี้ โดยแสดงออกผ่านทางภาพเคลื่อนไหวและศิลปะการจัดวาง เกิดการแตกองค์ประกอบของพิธีกรรม เพื่อให้เกิดการตั้งคำถามต่อพิธีสมรสที่เราเองต่างคุ้นเคย

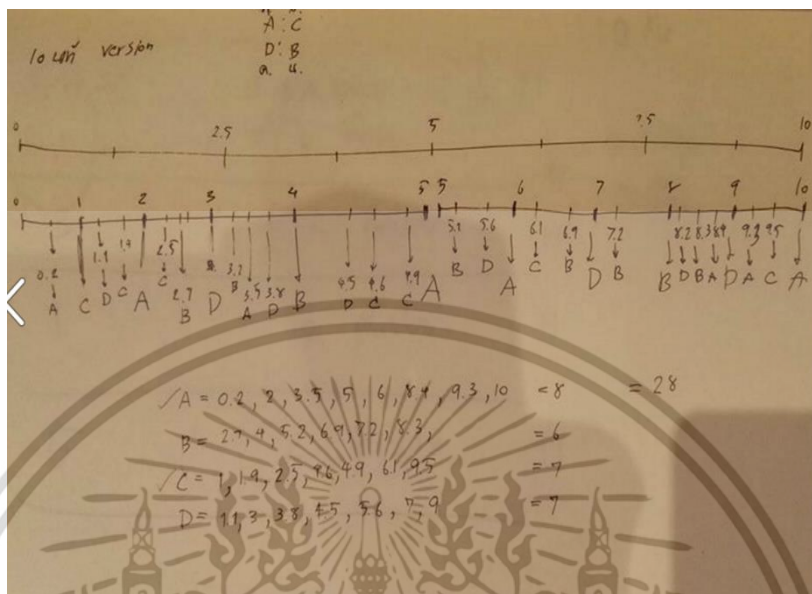
3.2.1 ปรัชญาการ "คู่ขนาน" ความรักเป็นเรื่องของคนสองคนแต่พิธีสมรส นั้นประกอบด้วย บริบทของความเป็น ส่วนตัว และ ส่วนรวม ผสมปนเปกันไป บ้างก็ยึดยึด บ้างก็เต็มใจ การทับซ้อนของพื้นที่เหล่านี้ย่อมก่อให้เกิดการต่อต้าน มัน Activate กลไกการป้องกันตัวขึ้นพื้นฐานของเรา ท่ามกลางคนแปลกหน้าที่ปรบมือแสดงความยินดีบนโต๊ะเก้าอี้และอาหารที่เราจัดวางให้และเชื่อเชิญให้เขามานั่งมองดูเรามีความสุข และเราขอร้องอย่างอ้อมก้อมที่สุดเพื่อให้เขามีความสุขไปด้วยกับเรา พิธีการอัญเชิญความสุขนี้ถูกยอมรับในสังคมอย่างกว้างขวาง แต่ข้าพเจ้ากลับพบว่ามันมีแต่ความน่าเกรงขามและหวาดกลัวและหยาบคาย

ส่วนรวม และ ส่วนตัว คือคนละอย่างกัน คืออยู่แยกกัน และคู่ขนานกันไปในชีวิตมนุษย์ มันไม่สามารถรวมตัวกันได้เพราะมันจะสูญเสียคุณสมบัติในตัวมันเองไป ดังนั้นมันคือ Montage ของการมองกลับไปมาระหว่างภายนอกและภายในตัวเรา ขาทั้งสองข้างของเราไม่สามารถยืนอยู่ในจุดใดจุดหนึ่งได้เช่นเดียวกับสายตาของเรา ความไม่เสถียรของพื้นที่เหล่านี้ก่อตัวเป็นความหวาดระแวงข้างในตัวเราเอง

นั่นจึงเป็นที่มาของกิจกรรมการตกลงมาของสิ่งของ ของจึงตกลงมาจากที่ใดที่ไม่มีใคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทราบได้ ของส่วนตัวในชีวิตประจำวัน ที่เราไม่ได้ต้องการให้ใครเห็น แต่กระนั้นเองเราก็อยากให้ พวกเขายินดีไปกับการมีอยู่ของมัน เช่นเดียวกันกับความรักของเราเอง

ภาพที่ 3.2 แสดงภาพร่างแบบที่ 1 เป็นภาพร่าง timeline ที่แบ่งระยะเวลาของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น เนื่องจากภาพเคลื่อนไหวทั้งสองจุดต้องทำงานอย่างผสมผสานกันจึงจะเกิดการหันไปมาของผู้ชม ดังนั้น timing จึงเป็นตัวแปรแรกที่ต้องควบคุมให้เกิดผลลัพธ์ต่อคนดู

ภาพที่ 3.3 แสดงภาพร่างแบบที่ 2 เป็นภาพร่างวิธีการฉายภาพ โดยฉายเข้ามา ให้ภาพ ขนานกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.4 แสดงภาพร่างของกลุ่มขนาดจากผลงานทั้ง 4 ชุด เป็นภาพจากมุมต่างๆของบ้าน หองนอน หองน้ำ หองนั่งเล่นมุมโกโก้และมุมโกโก้ ภาพที่เลือกนำมาทำเป็นงานเคลื่อนไหวนั้นมีทั้งมุมแคบและกว้าง ไล่ระดับความสมจริงทั้งลดทอนมากและลดทอนน้อย แต่สุดท้ายแล้วข้าพเจ้าเลือกภาพที่ดูเหมือนถูกจัดวางมากที่สุด คือ โต๊ะ เก้าอี้ อยู่ในตำแหน่งที่ไม่เป็นธรรมชาติ อยู่อย่างสวยงามในที่ที่ไม่ควรจะอยู่ เพื่อให้ดูสอดคล้องไปกับคำว่า พิธีกรรม ซึ่งต้องเห็นการหยิบจับมาวาง เพื่อให้เกิดการจัดตั้งขึ้น และไม่ได้เกิดตามธรรมชาติ ไม่สามารถเป็นวิถีชีวิตได้

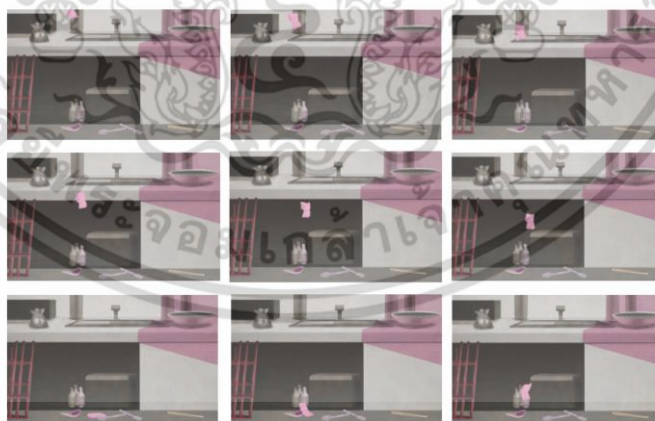
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

เริ่มจากข้าพเจ้าได้ทำการสำรวจพื้นที่ส่วนต่างๆตามหมู่บ้าน หรือจะให้เรียกง่ายๆก็คือทุกห้องที่ไม่ได้มีไว้รับแขก และนำพื้นที่เหล่านั้นมาเรียบเรียงองค์ประกอบใหม่เป็นภาพนิ่ง เพื่อสลายกระบวนการตรรกส์ของความจริงออกไป สกัดให้มันกลายเป็นพื้นที่ของความเห็นเท่านั้น ข้าพเจ้าเริ่มตั้งแต่ห้องครัว ห้องน้ำ ห้องนอน ระเบียง ห้องเก็บของ และเปลี่ยนมันให้กลายเป็นพื้นที่ของความเห็น และให้คำสีในที่จำเพาะเพื่อนั้นความสำคัญคือที่สิ่งของที่ร่วงหล่นลงมา ซึ่งจะเป็นตัวแทนของพิธีกรรมอันไร้เหตุผลเหล่านี้

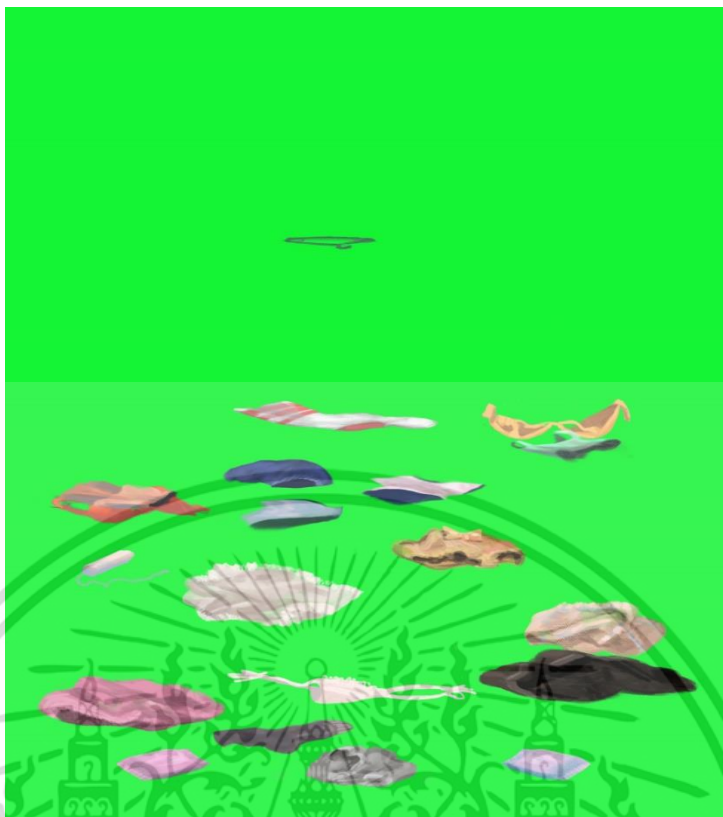

ภาพที่ 3.5 แสดงลักษณะของผลงานในลักษณะภาพนิ่งและบรรยากาศโดยรวมของภาพ

ภาพที่ 3.6 แสดงภาพการร่วงหล่นของวัตถุบนพื้นบ้าน กำหนด Timing ในงาน โดยที่คิดเป็นคู่ และให้เกิดปรากฏการแบบสุ่ม ดังตัวอย่างก็คือ จะมีปรากฏการณ์ในฉากทั้งหมด 28 อย่าง ในภาพคู่ขนานกัน ใน 10 นาที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.7 แสดงลักษณะของ Object ที่ถูกวางไว้บน Green screen เพื่อรอการนำมาทำ Composit ต่อในโปรแกรม After Effect

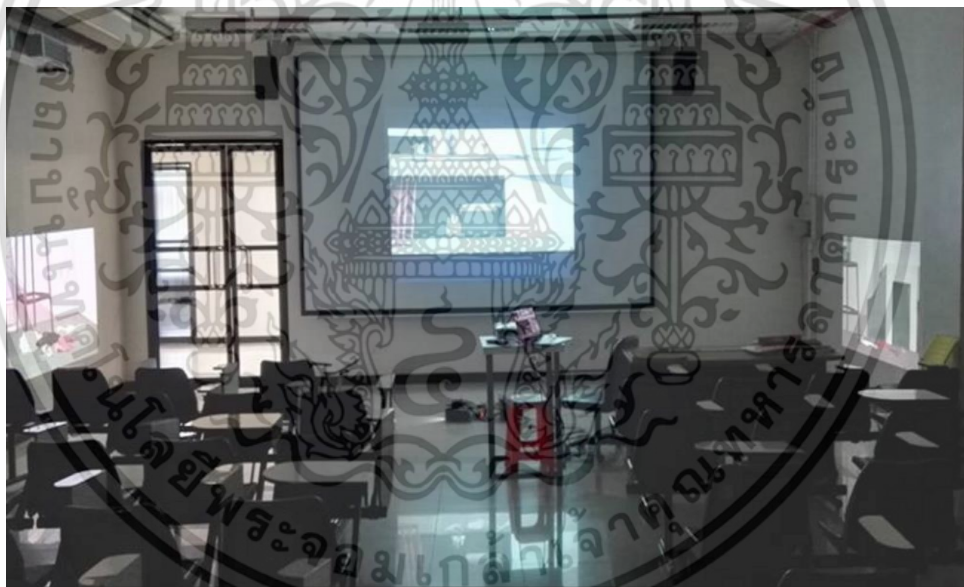

ภาพที่ 3.8 แสดงลักษณะการจัดวาง เห็นได้ว่าผู้ชมจะยืนอยู่ระหว่างจอฉายภาพที่ขนานกัน และปรากฏการณ์ในจอภาพจะทำงานไปด้วยกันเพื่อให้ผู้ชมหันไปมา และเสียงจะเป็นตัวช่วยให้เกิดปรากฏการณ์นั้นขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.9 แสดงภาพทดลองฉายเป็นตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเข้มของแสง เนื่องจากมีการใช้โปรเจกเตอร์หลายตัว

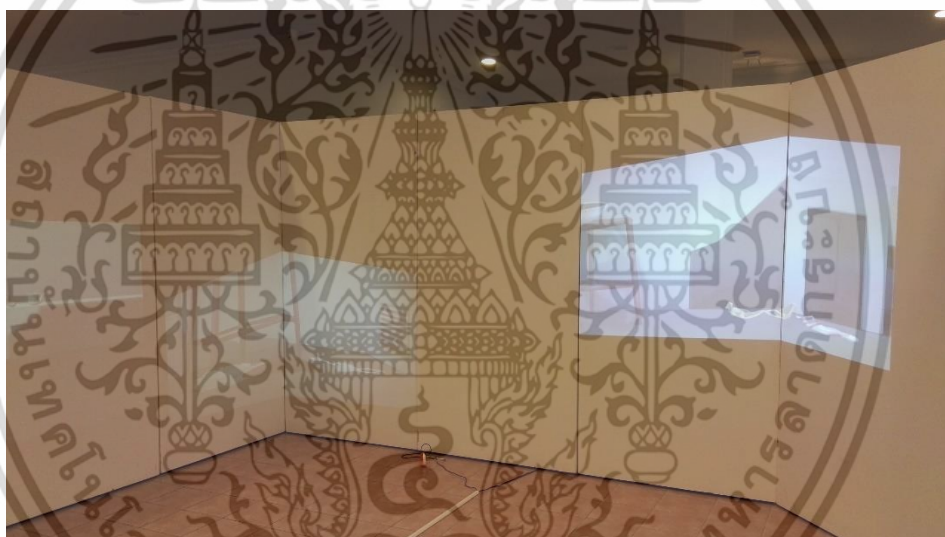

ภาพที่ 3.10 แสดงภาพการทดลองฉายงานในที่แสงปานกลาง เพื่อหาความเข้มของแสงที่เหมาะสมกับงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.11 แสดงภาพการทดลองฉายงานในระนาบนอน

ภาพที่ 3.12 แสดงภาพการทดลองฉายงานในระนาบตั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.13 แสดงภาพการทดลองฉายงานในพื้นที่จริง และระดับแสงทั้งแบบปานกลาง และแบบต่ำ เพื่อหาปริมาณที่เหมาะสมกับเครื่องฉาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 เสียง และองค์ประกอบย่อย

ข้าพเจ้าได้เลือกใช้เสียงในพิธีกรรมงานต่างมาเป็นเสียงหลักในการประกอบให้เกิดงานพิธีกรรมคู่ขนานนี้ขึ้น โดยที่จะใช้เสียงดังต่อไปนี้คือ

- 1.เสียงซุบซิบคุยกันภายในงานเลี้ยง
- 2.เสียงปรบมือแสดงความยินดี
- 3.เสียงของพิธีกรในงานแต่ง

โดยที่เสียงต่างๆจะถูกนำมาหัด ขยาย หรือทำให้เบลอ เพื่อไม่ให้ชัดเจนจนเกินไป แต่คงความรู้สึกของการเป็นงานแต่งงานไว้ได้อยู่ โดยที่วิธีการคือ แยกจะพูดพิมพ์กันเป็นเสียง **Ambience** และทุกครั้งที่เกิดปรากฏการณ์ขึ้นที่ใจจดใจจ่อหนึ่ง จะมีเสียงแขกปรบมือมาจากจอให้ ส่งผลให้คนดูต้องหันไปมองว่าพวกเขาปรบมือให้อะไรกัน ซึ่งก็จะเป็น **Object** ที่ข้าพเจ้าเลือกที่จะโยนลงมาให้พวกเขา ก็คือข้าวของเครื่องใช้ส่วนตัว ทั้งส่วนตัวมาก ส่วนตัวน้อย ผสมกันไป ตั้งแต่ กางเกงใน เสื้อชั้นใน ผ้าอนามัยที่ยังไม่ใช่ ถุงเท้า แปรงสีฟัน ซ้อนส้อม ตะเกียบ สบู่ และอื่นๆ เป็นของใช้ของทั้งชาย และหญิง

ภาพที่ 3.14 แสดงลักษณะของวัตถุที่เป็นตัวแทนของ สิ่งของส่วนตัวบนพื้นบ้าน ในลักษณะต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ภาพจิตรกรรมชุดนี้ได้ถูกแยกองค์ประกอบออกเป็น 2 ส่วนหลักๆคือ

1. เนื้อหาภายในหรือเนื้อหารูปทรง หรือทัศนธาตุ
2. เนื้อหาภายนอกเป็นความหมายของสัญลักษณ์หรือภาษาที่แสดงออกมาในภาพรวมถึงทั้ง

เทคนิคและการจัดวาง

4.1 ขั้นตอนการวิเคราะห์ผลงาน

ชิ้นงานใดๆ จะเป็นงานศิลปะหรือไม่ ล้วนมาจาก การตีความเชิงคุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์ ที่งานนั้นๆ พยายาม สื่อสารออกมาทั้งสิ้น โดยมีองค์ประกอบในการตีความดังนี้

1. องค์ประกอบศิลป์ (artistic form)
2. สาร (content)
3. แก่นความคิดในเชิง "คุณค่า" (theme/subject matter)

ศิลปะแต่ละแขนงล้วนมีองค์ประกอบต่างๆ ในองค์ประกอบศิลป์ต่างกันขึ้นอยู่กับกระบวนการสร้าง และรูปลักษณะ ของงาน อาทิงานดนตรีองค์ประกอบศิลป์ คือ ทำนองเพลง (melody) เสียงสอดประสาน (harmony) จังหวะ (tempo) เสียง หนัก-เบา (dynamics) หรือ งานจิตรกรรม องค์ประกอบศิลป์ ได้แก่ เส้น (line) สี (colour) แสง-เงา (light & shadow) ลักษณะ พื้นผิว (texture) หรือ งานศิลปะการแสดง องค์ประกอบศิลป์ ได้แก่ โครงเรื่อง (plot) ตัวละคร (character) บทพูด (dialogue) ภาพ ศิลป์ทั้งหมดที่ปรากฏ (spectacles) เป็นต้น

งานศิลปะใดๆ นอกจากต้องนำเสนอ "Value" ในความเป็นมนุษย์แล้ว องค์ประกอบศิลป์ ที่สอดประสาน เพื่อสร้างงานยัง ต้องผ่านการคัดสรรเพื่อการจัดวาง จนทั้งหมดก่อให้เกิด "เอกภาพ" (unity) ในเชิงโครงสร้างในการสื่อสารถึง Value ด้วยชีวิตมนุษย์ ขามปกติมักยุ่งเหยิง ไร้จุดหมาย และไร้ซึ่งเอกภาพ ศิลปะจึงถือ กำเนิดเพื่อบอกเล่าเรื่องราวแห่งความเป็นมนุษย์อย่างมีการคัดสรร มี focus และมีเอกภาพ

4.2 องค์ประกอบศิลป์ (artistic form)

ภาพการแสดงการวิเคราะห์จุดประกอบผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 4.1 แสดงองค์ประกอบศิลป์ชุดภาพระยะใกล้ที่มุมพื้นห้อง

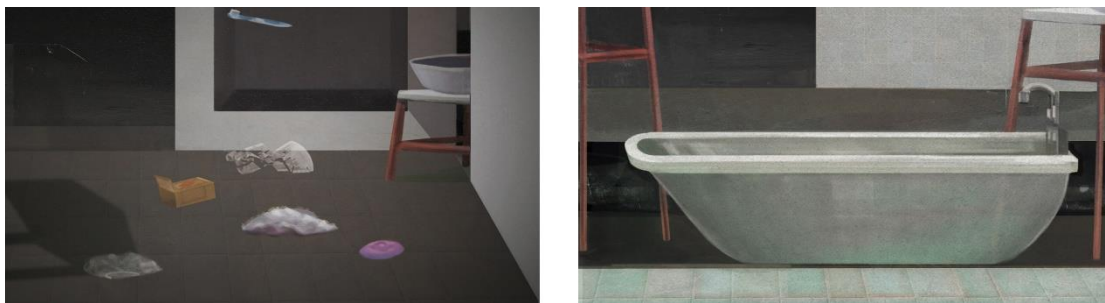
วิเคราะห์จากภาพชุดแรกที่เป็นชุดของห้องนั่งเล่น เป็นการเลือกภาพมุมใกล้และใช้ องค์ประกอบที่เบาบาง เพื่อให้เกิดที่ว่าง ที่ว่างนั้นเปรียบเหมือนกับเวทีที่รอการแสดงจากตัวละคร ซึ่งคือวัตถุที่จะหล่นเข้ามาในฉาก

ภาพที่ 4.2 แสดงภาพองค์ประกอบศิลป์ระยะกลางของห้องครัว

วิเคราะห์จากภาพชุดที่สองเป็นภาพห้องครัว เงามีชมพูแสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้หญิงที่มี อยู่ในบ้าน เล่าเรื่องราวผ่านข้าวของเครื่องใช้ในบ้านที่ตกลงมาที่เป็นของใช้ในชีวิตคู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.3 แสดงภาพองค์ประกอบศิลปะระยะใกล้ และระยะกลางของห้องน้ำ

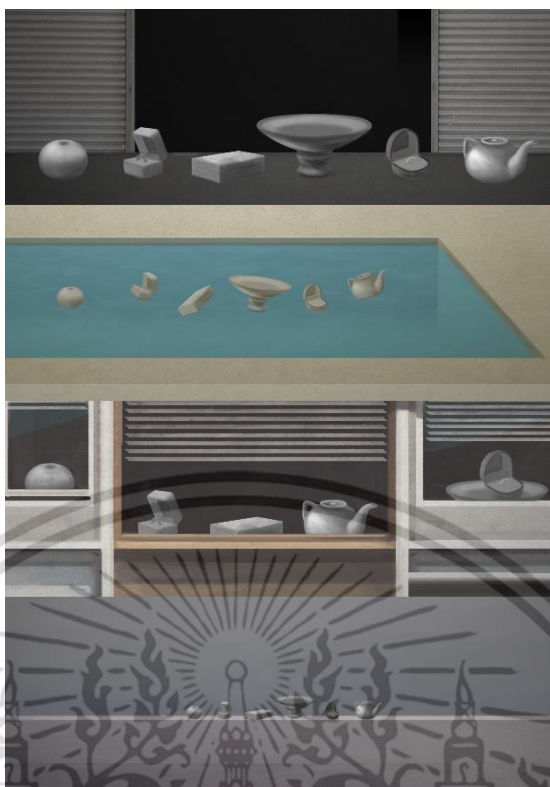
วิเคราะห์จากภาพชุดแรกที่สามเป็นภาพห้องน้ำ ภาพแรกเป็นภาพมุมมองเปิดให้เห็นสิ่งของบนพื้นชัดเจน อีกภาพเป็นมุมมองปิดที่เห็นแต่อ่างอาบน้ำซึ่งจะไม่สามารถเห็นของส่วนตัวบางอย่างที่ตกลงในอ่างได้

ภาพที่ 4.4 แสดงภาพองค์ประกอบศิลปะระยะกลางของภายนอกบ้าน

เป็นภาพภายนอกบ้าน สร้างบรรยากาศโดดเด่นวิสัยกลับ ไม่สามารถเข้าถึงได้ มีเงาปกปิดวัตถุต่างๆที่ตกลงบนพื้นเพื่อสร้างความรู้สึกของการถูกปกปิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.5 แสดงภาพของวัตถุทรงกลมต่างๆที่ถูกถอดรายละเอียดออกให้เหลือแต่รูปทรง และจัดวางตามลำดับให้สิ่งสองเหล่านั้นค่อยๆรุกรานเข้าไปในบ้าน

4.3 ลักษณะของเส้น

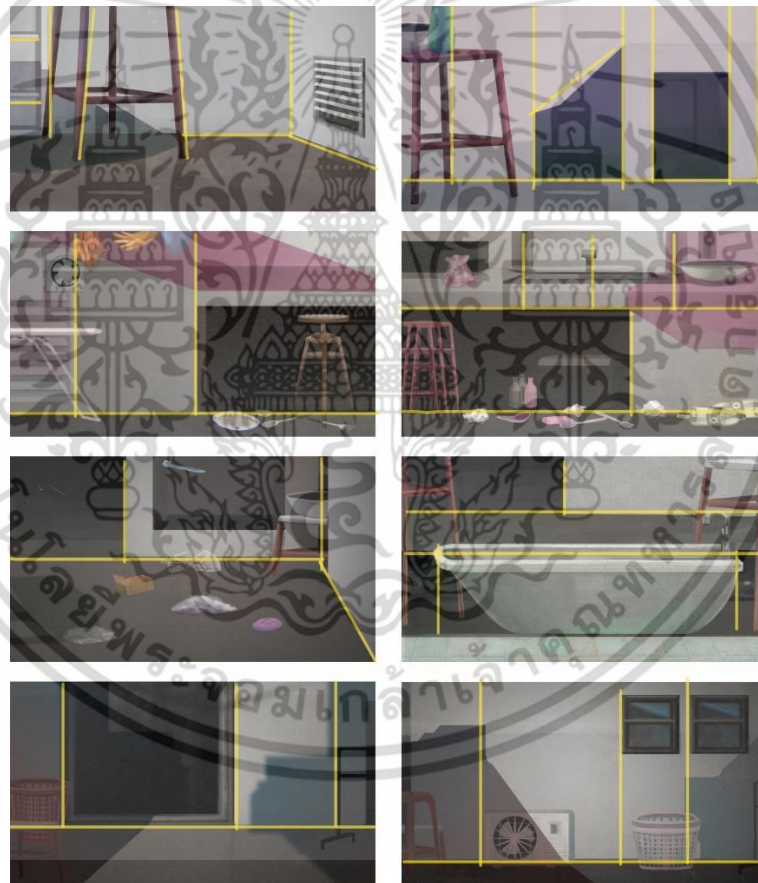
เกิดจากจุดที่เรียงต่อกัน หรือเกิดจากการลากเส้นไปยังทิศทางต่างๆ มีหลายลักษณะ เช่น ตั้งนอนเฉียง โค้ง ฯลฯ เส้นเกิดจากเคลื่อนที่ของจุด หรือถ้านำจุดมาวางเรียงต่อกันก็จะเกิดเป็นเส้นขึ้น เส้นไม่มีมิติเดียว คือ ความยาว ไม่มีความกว้าง ทำหน้าที่เป็นขอบเขตของที่ว่าง รูปร่าง รูปทรง สี น้ำหนัก รวมทั้งเป็นแกนหลักโครงสร้างของรูปร่างรูปทรงต่างๆ

1. เส้นตั้ง หรือ เส้นตั้ง ให้ความรู้สึกทางความสูง สง่า มั่นคง แข็งแรงหนักแน่นเป็นสัญลักษณ์ของความซื่อตรง
2. เส้นนอน ให้ความรู้สึกทางความกว้าง สงบ ราบเรียบ นิ่ง ผ่อนคลาย
3. เส้นเฉียง หรือ เส้นทะแยงมุม ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว รวดเร็ว ไม่มั่นคง
4. เส้นหยัก หรือ เส้นซิกแซก แบบฟันปลา ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว อย่างเป็นจังหวะ มีระเบียบ ไม่ราบเรียบ น่ากลัว อันตราย ขัดแย้ง ความรุนแรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

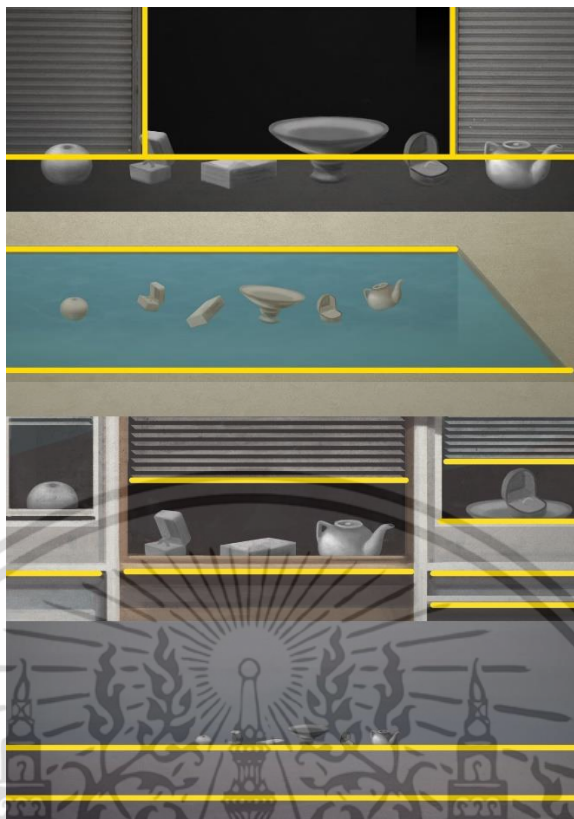
5. เส้นโค้ง แบบคลื่น ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหวอย่างช้า ๆ ลื่นไหล ต่อเนื่อง สุภาพอ่อนโยน นุ่มนวล
6. เส้นโค้งแบบก้นหอย ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว คลี่คลาย หรือเติบโตในทิศทางที่หมุนวน ถ้ามองเข้าไปจะเห็นพลังความเคลื่อนไหวที่ไม่สิ้นสุด
7. เส้นโค้งวงแคบ ให้ความรู้สึกถึงพลังความเคลื่อนไหวที่รุนแรง การเปลี่ยนทิศทางที่รวดเร็ว ไม่หยุดนิ่ง
8. เส้นประ ให้ความรู้สึกที่ไม่ต่อเนื่อง ขาด หาย ไม่ชัดเจน ทำให้เกิดความเครียด

ลักษณะของเส้น ในผลงาน

ภาพที่ 4.6 แสดงลักษณะของเส้นในผลงานชุดห้อง เป็นเส้นตรงและเส้นนอน ให้ความรู้สึกหนักแน่น โดยที่กำหนดฟอร์มขึ้นมาจากการตัดกันของเส้นตรงและนอน ไม่มีการเคลื่อนไหวอยู่ในองค์ประกอบนอกจากวัตถุที่ร่วงหล่นลงมา ความสงบของเส้นตรงนั้นให้เปิดความรู้สึกของการรอคอยบางสิ่งที่กำลังจะมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.7 แสดงลักษณะของเส้นในผลงานชุดชั้นหมาก เป็นเส้นตรงและเส้นนอน ให้ความรู้สึกหนักแน่น โดยที่กำหนดฟอร์มขึ้นมาจากการตัดกันของเส้นตรงและเส้นนอน ไม่มีการเคลื่อนไหวอยู่ในภาพ

4.4 ลักษณะของรูปทรง

รูปร่าง คือ พื้นที่ๆ ล้อมรอบด้วยเส้นที่แสดงความกว้าง และความยาว รูปร่างจึงมีสองมิติ รูปทรง คือ ภาพสามมิติที่ต่อเนื่องจากรูปร่าง โดยมีความหนา หรือความลึก ทำให้ภาพที่เห็นมีความชัดเจน และสมบูรณ์

รูปร่างและรูปทรงแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะใหญ่ คือ

รูปเรขาคณิต (Geometric Form) มีรูปร่างรูปทรงที่แน่นอน มาตรฐาน สามารถวัดหรือคำนวณได้ มีกฎเกณฑ์ เช่น รูปสี่เหลี่ยม รูปวงกลม รูปวงรี ห้าเหลี่ยม หกเหลี่ยม พีระมิด เป็นต้น รูปเรขาคณิตเป็น โครงสร้างพื้นฐานของรูปทรงต่างๆ ดังนั้น การสร้างสรรค์รูปอื่นๆ ควรศึกษารูปเรขาคณิตให้เข้าใจก่อนแก้ไขก่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปทรงธรรมชาติ (Nature Form)เป็นการเลียนแบบธรรมชาติ นำรูปทรงที่มีอยู่ตามธรรมชาติรอบตัวเรา เช่น ดอกไม้, ใบไม้, สัตว์ต่างๆ , สัตว์น้ำ:, แมลง, มนุษย์ เป็นต้น มาใช้เป็นแม่แบบในการออกแบบและสร้างสรรค์ โดยยังคงให้ความรู้สึกและรูปทรงที่เป็นธรรมชาติอยู่ส่วนผลงานบางชิ้น ที่ล้อเลียนธรรมชาติ โดยใช้รูปทรงเช่น ตุ๊กตาหมี, การ์ตูน, อวัยวะของร่างกายเรา เป็นต้น ยังคงเป็นรูปทรงตามธรรมชาติ ให้เห็นอยู่ บางครั้งได้มีการนำวัสดุที่มีอยู่ ตามธรรมชาติ เช่น เปลือกหอย, กิ่งไม้, ขนนก ฯลฯ นำมาออกแบบ ดัดแปลง สร้างสรรค์ผลงาน รูปทรงก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงมากนัก

รูปทรงอิสระ (Free Form) เป็นรูปแบบโครงสร้างที่ไม่แน่นอน ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวเคลื่อนไหวให้ ความอิสระ และได้อารมณ์ ความเคลื่อนไหวเป็นอย่างดี รูปอิสระอาจเกิดจากรูปเรขาคณิตหรือรูปธรรมชาติ ที่ถูกกระทำจนมีรูปลักษณะเปลี่ยนไปจากเดิมจนไม่เหลือสภาพเดิม

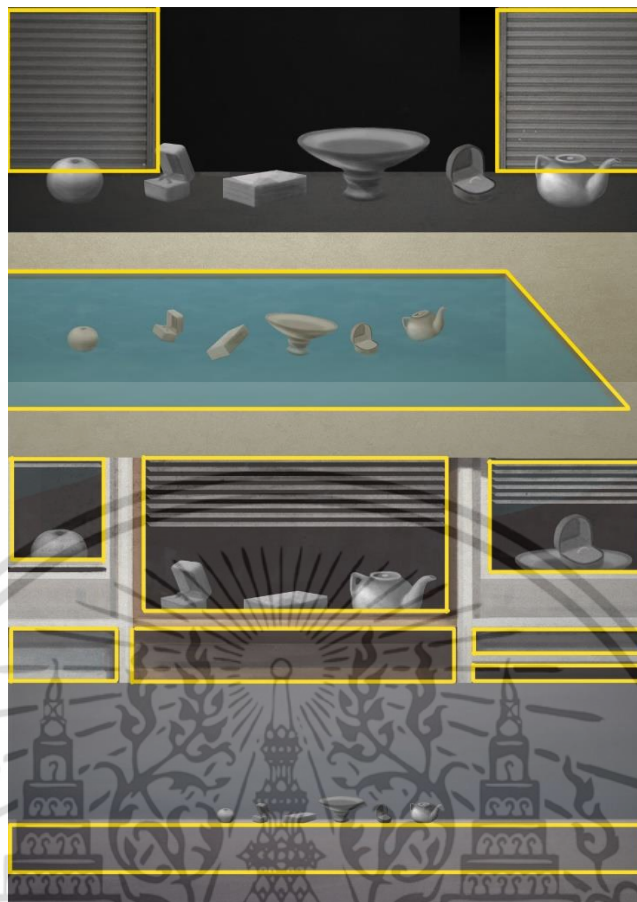
โดยที่ลักษณะรูปทรงโดยส่วนมากในผลงานนั้นเป็นรูปทรงเรขาคณิต มีความแข็งและตรงเป็นที่ตั้ง จำลองลักษณะคล้ายเวที

ลักษณะของรูปทรง ในผลงาน

ภาพที่ 4.8 แสดงลักษณะของรูปทรงในผลงานชุดห้อง ซึ่งเป็นรูปทรงเรขาคณิต มีความเป็นสัดส่วน เป็นแบบแผน และมีรั้วรอบ มีกรอบ เป็นตัวแทนของการถูกจัดตั้งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.9 แสดงลักษณะของรูปทรง ในผลงานชุดชั้นหมาก ซึ่งเป็นรูปทรงเรขาคณิต มีความเป็นสัดส่วน เป็นแบบแผน และมีรั้วรอบ มีกรอบ เป็นตัวแทนของการถูกจัดตั้งขึ้น

4.5 ลักษณะแสงและเงา (Light and Shade)

แสงและเงา คือ ความแตกต่างของน้ำหนักของสีที่ปรากฏบนวัตถุ ซึ่งเกิดจากการที่ผิวของวัตถุแต่ละส่วนได้รับแสงไม่เท่ากัน เมื่อแสงส่องกระทบผิววัตถุแล้วสะท้อนคลื่นแสงบางส่วนเข้าตา จึงทำให้เราเห็นสีและรูปร่างของวัตถุได้ บริเวณที่แสงไม่สามารถส่องผ่านได้จะเกิดเป็นเงาทอดไปบนผิวส่วนอื่นของวัตถุหรือบนวัตถุอื่น ทำให้เห็นน้ำหนักของสีแตกต่างกัน นอกจากวัตถุจะได้รับแสงจากแหล่งกำเนิดแสงโดยตรงแล้ววัตถุยังได้รับแสงจากสภาพแวดล้อมรอบตัวด้วย

แสงที่มาจากแหล่งกำเนิดมีลักษณะดังนี้

1. แสงที่มาจากแหล่งกำเนิดโดยตรง ได้แก่

1.1 แสงแดด ให้ลำแสงขนานเนื่องจากดวงอาทิตย์อยู่ไกลจากโลกมาก ทิศทางของแสงจึงแตกต่างกันน้อยมาก เมื่อส่องถูกวัตถุจะเกิดเงาที่มีขนาดเท่ากับวัตถุที่ถูกแสง

1.2 แสงประดิษฐ์ ได้แก่ แสงที่มนุษย์ทำขึ้น เช่น แสงเทียน แสงจากหลอดไฟฟ้า เป็นต้น มีแสงออกรอบตัวแหล่งกำเนิด เมื่อส่องผ่านวัตถุทำให้เกิดเงาใหญ่กว่าวัตถุ เนื่องจากขนาดของ แหล่งกำเนิดแสงมีขนาดเล็กกว่าวัตถุ

2. แสงที่มาสะท้อนผิวของวัตถุ จะมีมุมของแสงสะท้อนเท่ากับมุมที่แสงตกกระทบผิววัตถุ

3. แสงที่ส่องผ่านตัวกลาง เช่น กระจก ฟันละออง ใอน้ำ เป็นต้น จะเกิดการหักเหและการกระเจิงของแสง ทำให้ไม่ทราบทิศทางที่แน่นอน

การเกิดเงาเงาเกิดจากการที่แสงส่องถูกวัตถุทึบแสงและไม่สามารถส่องผ่านได้ ลักษณะการเกิดเงาในการเขียนภาพสามารถพิจารณาได้ 2 ลักษณะคือ

1. เงาที่เกิดขึ้นบนตัววัตถุเอง จะเกิดบนผิวของวัตถุด้านที่ไม่ได้ถูกแสง ทำให้เราเห็นถึงรูปทรงของวัตถุ เงาจะเกิดขึ้นมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับแสงจากรอบตัววัตถุ หากรอบตัววัตถุมีแสงส่องเข้ามามาก เงาบนตัววัตถุจะเกิดน้อย

2. เงาที่เกิดขึ้นบนฉาก ฉากในที่นี้หมายถึง พื้นผิวของวัตถุอื่นที่เป็นบริเวณรับภาพ ฉาย ลักษณะของเงาที่เกิดขึ้นบนฉาก ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยหลายประการดังนี้

2.1 รูปทรงและพื้นผิวของฉาก หากฉากไม่ได้เป็นระนาบแบบเรียบจะทำให้ได้เงาที่มีขนาดและรูปร่างที่ผิดเพี้ยนไปจากวัตถุ

2.2 มุมระหว่างฉากกับแสง ในกรณีของแสงขนานหากระนาบของฉากไม่ตั้งฉากกับทิศทางของแสงเงาที่เกิดขึ้นจะมีขนาดใหญ่กว่าวัตถุเสมอ

2.3 อิทธิพลจากแสงรอบตัววัตถุ ในธรรมชาติวัตถุต่างๆ มักได้รับแสงจากหลายแหล่งทั้งแสงจากแหล่งกำเนิดโดยตรงและแสงสะท้อน เป็นต้น ซึ่งมีความเข้ม ทิศทาง และระยะห่างที่แตกต่างกัน ทำให้อธิบายรูปร่างและน้ำหนักของแสงเงาที่เกิดขึ้นได้ยาก

ลักษณะของแสงเงาสามารถแบ่งน้ำหนักอ่อนแก่ของสีที่วัตถุได้เป็น 6 ระดับ ดังนี้

1. บริเวณสว่างที่สุด (High light) คือ บริเวณที่วัตถุถูกแสงจัดที่สุด มักเกิดบนวัตถุที่มีผิวเรียบเป็นมันเงาการสะท้อน เช่น โลหะ พลาสติก แก้ว เป็นต้น ทำให้สีที่เห็นมีน้ำหนักน้อยกว่าสีจริงของวัตถุ

2. บริเวณสว่าง (Light) เป็นบริเวณที่วัตถุได้รับแสงแต่จะไม่เกิดการสะท้อน ทำให้สีที่เห็น

มีน้ำหนักเท่ากับสีจริงของวัตถุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

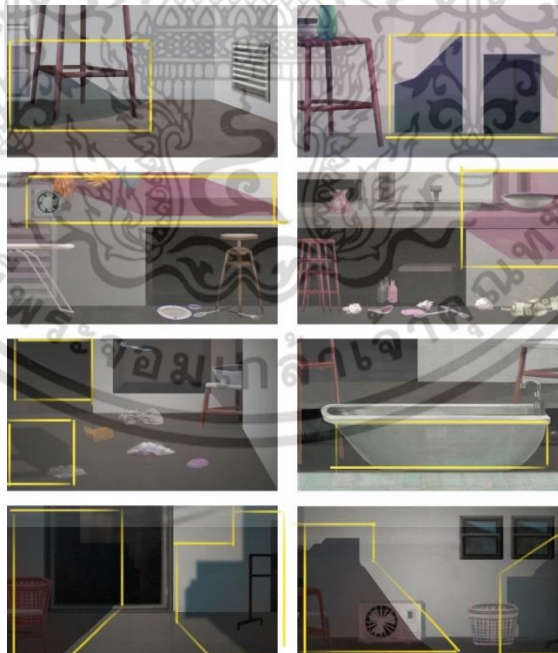
3. บริเวณเงา (Shadow) เป็นบริเวณที่วัตถุได้รับแสงเพียงเล็กน้อย น้ำหนักในบริเวณนี้จะเข้
มกว่า ระดับที่ 2

4. บริเวณเงามืด (Core of Shadow) เป็นบริเวณที่วัตถุได้รับแสงน้อยที่สุด จึงทำให้สีใน
บริเวณนี้ มีน้ำหนักเข้มสุด

5. บริเวณแสงสะท้อน (Reflected Light) เป็นบริเวณที่วัตถุไม่ได้ถูกแสงโดยตรงแต่ได้รับ
แสงสะท้อนจากวัตถุอื่นที่อยู่ใกล้ๆ นั้น น้ำหนักบริเวณนี้จะน้อยกว่าบริเวณเงามืด แต่เข้มกว่า
บริเวณแสงสว่าง

6. บริเวณเงาตกทอด (Cast Shadow) เป็นบริเวณที่เงาของวัตถุนั้นตกทอดไปบนวัตถุอื่น
บริเวณนี้ จะมีน้ำหนักมากกว่าบริเวณที่เป็นแสงสะท้อน รูปร่างของเงาตกทอดขึ้นอยู่กับรูปทรง
ของวัตถุที่รับแสงและรูปทรงของวัตถุที่ได้รับเงา น้ำหนักของเงาตกทอดจะไม่เท่ากันทั้งหมด
บริเวณที่ใกล้วัตถุมากที่สุด จะมีน้ำหนักความเข้มมากกว่าบริเวณอื่น (ฉัตรชัย อรรถปักษ์, 2550:
96-99)

ลักษณะของแสงและเงา ในผลงาน

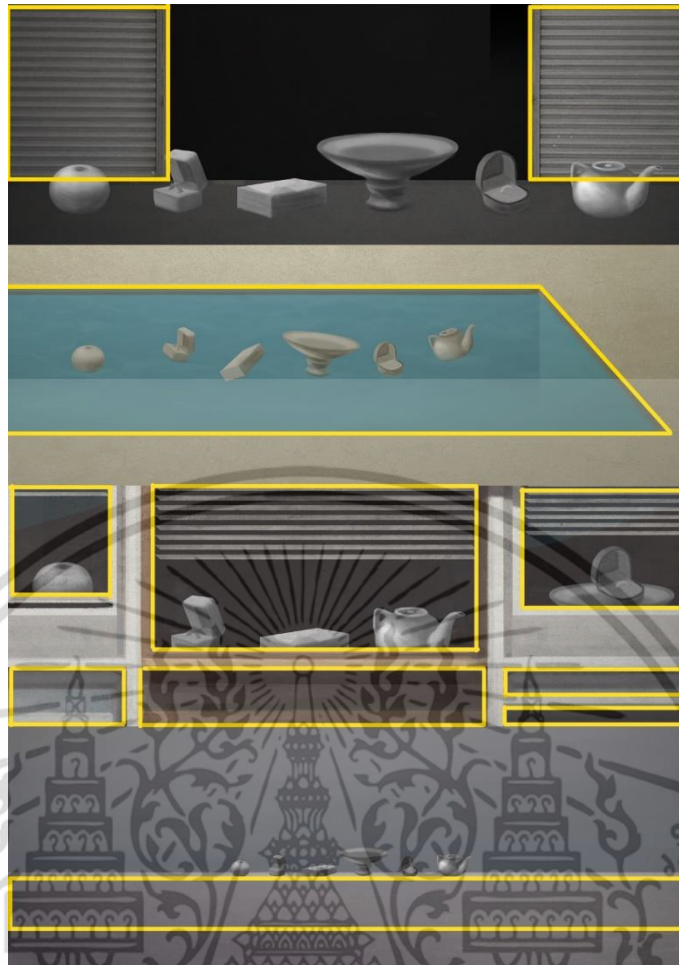

ภาพที่ 4.10 แสดงลักษณะของแสงเงา ในผลงานชุดห้อง มีรูปร่างเป็นทรงเรขาคณิต แข็ง

และตรงไปตามแฉดล้อมที่เป็นชุมชนเมือง ปิดบางส่วน เปิดบางส่วนให้เกิดมิติ

และความน่าสนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.11 แสดงลักษณะของแสงเงา ในผลงานชุดชั้นหมาก ที่เน้นทรงเรขาคณิต เพื่อให้สอดคล้องกับผลงานในชุดเดียวกัน และให้ลักษณะสงบนิ่ง

4.6 ลักษณะของสี (COLOUR)

หมายถึง ลักษณะกระทบต่อสายตาให้เห็นเป็นสีมีผลถึงจิตวิทยา คือมีอำนาจให้เกิดความเข้มของแสงที่อารมณ์และความรู้สึกได้ การที่ได้เห็นสีจากสายตาสายตาจะส่งความรู้สึกไปยังสมอง ทำให้เกิดความรู้สึก ต่างๆตามอิทธิพลของสี เช่น สดชื่น ร้อน ตื่นเต้น เศร้า สีมีความหมายอย่างมาก เพราะศิลปินต้องการใช้สีเป็นสื่อสร้างความประทับใจในผลงานของศิลปะและสะท้อนความประทับใจนั้นให้บังเกิดแก่ผู้ดูมนุษย์เกี่ยวข้องกับสีต่างๆ

คำจำกัดความของสี

1. แสงที่มีความถี่ของคลื่น ในขนาดที่ตามนุษย์สามารถรับสัมผัสได้
2. แม่สีที่เป็นวัตถุ (PIGMENTARY PRIMARY) ประกอบด้วย แดง เหลือง น้ำเงิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. สีที่เกิดจากการผสมของแม่สี

คุณลักษณะของสี

สีแท้ (HUE) คือ สีที่ยังไม่ถูกสีอื่นเข้าผสม เป็นลักษณะของสีแท้ที่มีความสะอาดสดใส เช่น แดง เหลือง น้ำเงิน

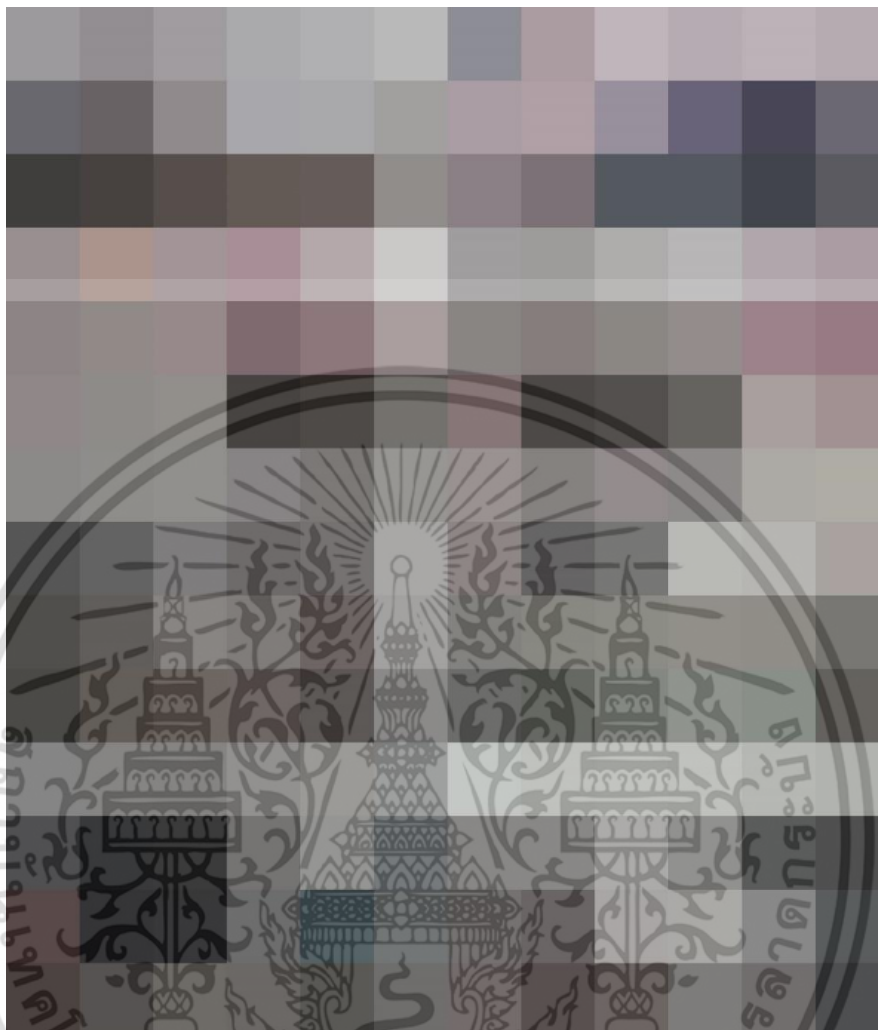
สีอ่อนหรือสีจาง (TINT) ใช้เรียกสีแท้ที่ถูกผสมด้วยสีขาว เช่น สีเทา, สีชมพู

สีแก่ (SHADE) ใช้เรียกสีแท้ที่ถูกผสมด้วยสีดำ เช่น สีน้ำตาล

ระบบสี RGB

ระบบสี RGB เป็นระบบสีของแสง ซึ่งเกิดจากการหักเหของแสงผ่านแท่งแก้วปริซึม จะเกิดแถบสีที่เรียกว่า สเปกตรัม (Spectrum) ซึ่งแยกสีตามที่สายตามองเห็นได้ 7 สี คือ แดง แสด เหลือง เขียว น้ำเงิน คราม ม่วง ซึ่งเป็นพลังงานอยู่ในรูปของรังสี ที่มีช่วงคลื่นที่สายตาสามารถมองเห็นได้ แสงสีม่วงมีความถี่คลื่นสูงสุด คลื่นแสงที่มีความถี่สูงกว่าแสงสีม่วง เรียกว่า อุลตราไวโอเล็ต (Ultra Violet) และคลื่นแสงสีแดง มีความถี่คลื่นต่ำที่สุด คลื่นแสงที่ต่ำกว่าแสงสีแดงเรียกว่า อินฟราเรด (InfraRed) คลื่นแสงที่มีความถี่สูงกว่าสีม่วง และต่ำกว่าสีแดงนั้น สายตาของมนุษย์ไม่สามารถรับได้ และเมื่อศึกษาดูแล้วแสงสีทั้งหมดเกิดจากแสงสี 3 สี คือ สีแดง (Red) สีน้ำเงิน (Blue) และสีเขียว (Green) ทั้งสามสีถือเป็นแม่สีของแสง เมื่อนำมาฉายรวมกันจะทำให้เกิดสีใหม่ อีก 3 สี คือ สีแดงมาเงินดำ สีฟ้าไซแอน และสีเหลือง และถ้าฉายแสงสีทั้งหมดรวมกันจะได้แสงสีขาว จากคุณสมบัติของแสงนี้เราได้นำมาใช้ประโยชน์ทั่วไป ในการฉายภาพยนตร์ การบันทึกภาพวิดีโอ ภาพโทรทัศน์ การสร้างภาพเพื่อการนำเสนอทางจอคอมพิวเตอร์ และการจัดแสงสีในการแสดง เป็นต้น

ลักษณะของสี ในผลงาน

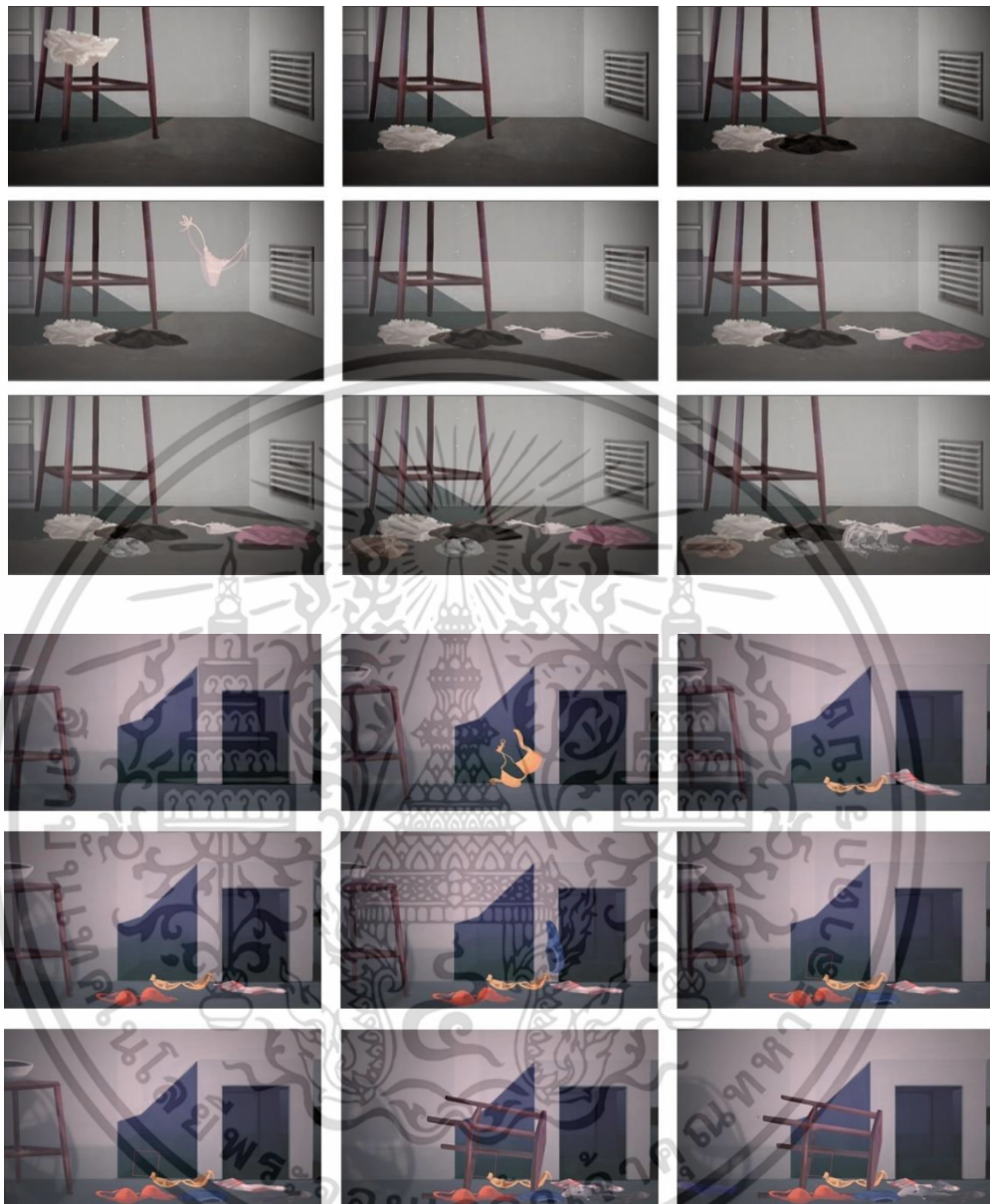
ภาพที่ 4.12 แสดงลักษณะของสีโดยรวมในผลงาน

4.7 สาระ (content)

ลักษณะทางจิต หรือทางนามธรรม (ABSTRACT) ของโครงสร้างหรือรูปทรงนั้นที่ศิลปินได้สร้างจินตนาการออกมา โดยจุดประสงค์ที่จะให้ผู้เสพคล้อยตามจินตนาการของตัวเอง หรือจินตนาการแปลกแยกออกไปตามเนื้อหาที่ศิลปินสะท้อนออกมาในงานศิลปะ

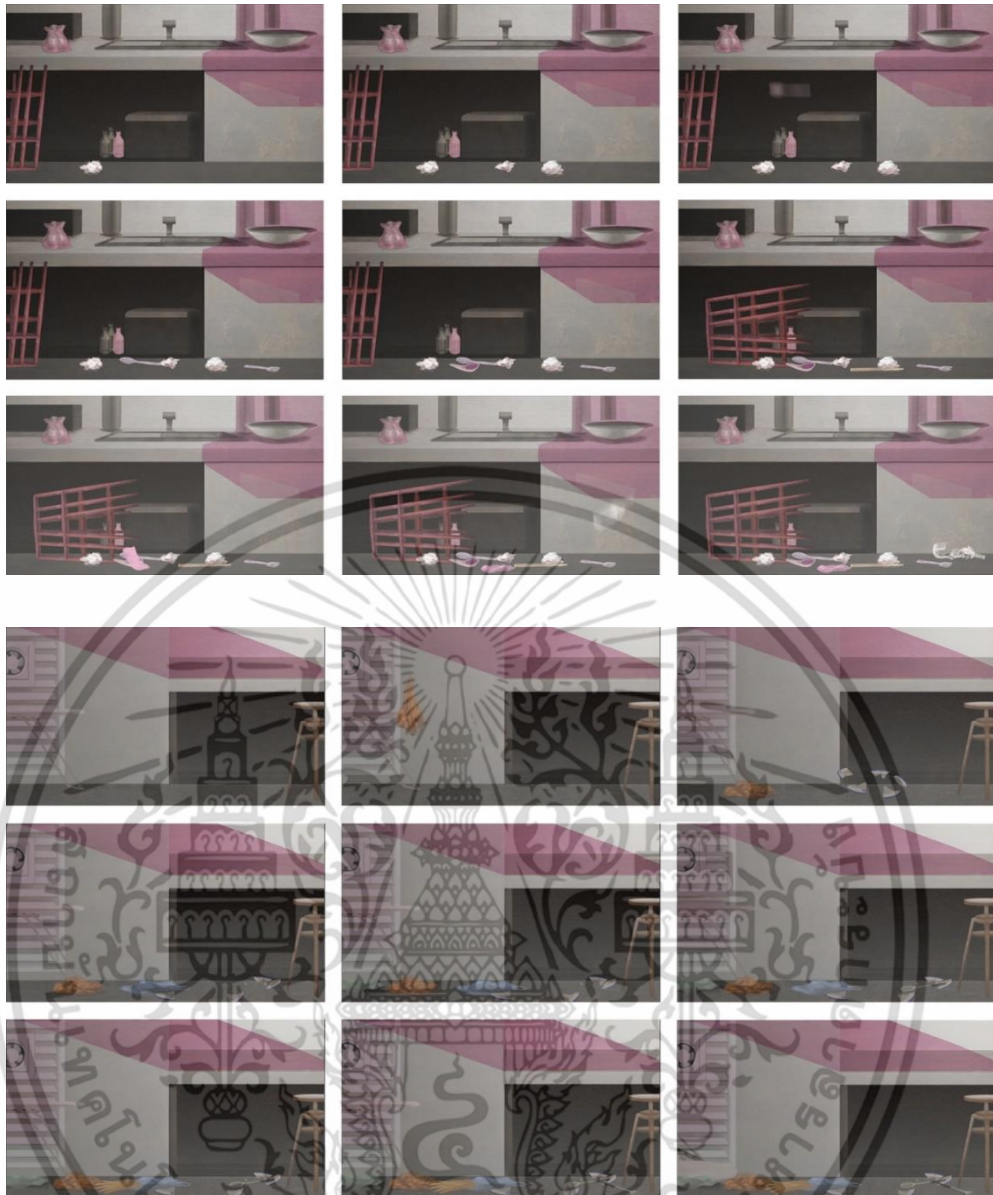
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพการแสดงการวิเคราะห์สาระประกอบผลงานวิทยานิพนธ์

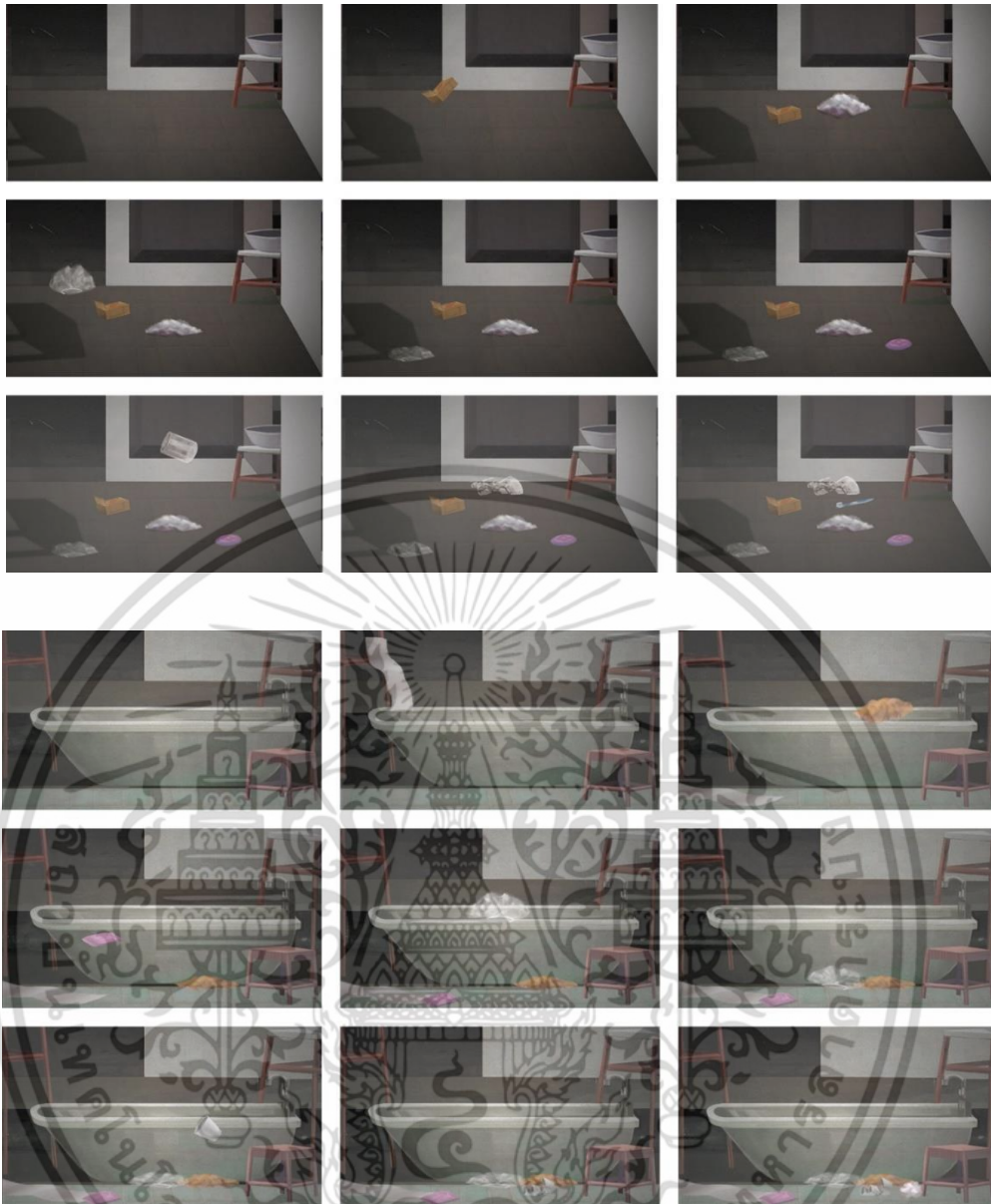
ภาพที่ 4.13 แสดงภาพผลงานชุดที่เป็นการร่วงหล่นในห้องส่วนตัว และข้าวของเครื่องใช้ส่วนตัว ของทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ตกลงมารวมกันพร้อมกับเสียงปรบมือของแขกผู้มีเกียรติราวกับภาพภูมิใจที่ให้เห็นวัตถุที่เป็นของส่วนตัวของกลุ่มสาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

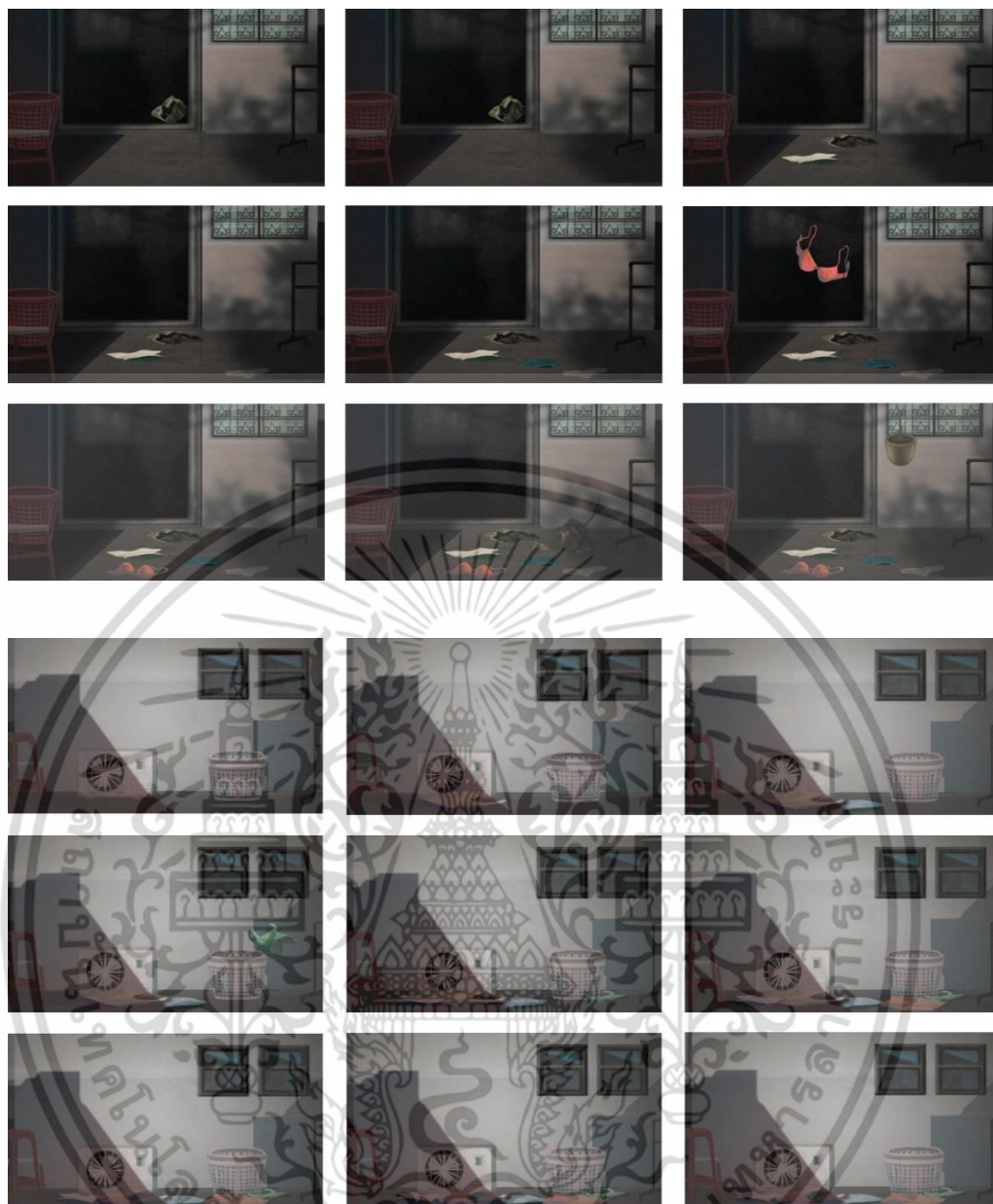
ภาพที่ 4.14 แสดงภาพผลงานชุดที่เป็นการร่างหล่นในห้องครัว และข้าวของเครื่องใช้
ส่วนตัว ของทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ตกลงมารวมกันพร้อมกับเสียงปรบมือของ
แขกผู้มีเกียรติราวกับภาพภูมิใจที่ได้เห็นวัตถุที่เป็นของส่วนตัวของกลุ่มสาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.15 แสดงภาพผลงานชุดที่เป็นการร่ว่งหล่นในห้องน้ำ เป็นข่าวของเครื่องใช้ในห้องน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.16 แสดงภาพผลงานชุดที่เป็นการร่างหล่นในบริเวณรอบบ้าน และข้าวของเครื่องใช้ส่วนตัว ของทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ตกลงมาวมกันพร้อมกับเสียงปรบมือของแขกผู้มีเกียรติราวกับภาพภูมิใจที่ได้เห็นวัตถุที่เป็นของส่วนตัวของคู่บ่าวสาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.17 แสดงภาพผลงานชุดขวนขันหมากที่เป็นผู้บุกรุก งานชุดนี้เป็นการขยับของเงา และสิ่งของที่เป็นตัวแทนของของมันตามธรรมเนียมที่ค่อยๆบุกรุกเข้ามาในบ้านของเรา มาเป็นส่วนหนึ่งในครอบครัวของเรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผล และข้อเสนอแนะ

ในการสร้างงานชุดนี้ข้าพเจ้าได้ค้นกรองออกมาจากความเห็นและประสบการณ์ส่วนตัว การประสพของข้าพเจ้านั้นถูกขัดเกลากผ่านกระบวนการคิดและเทคนิคในการทำงานออกมา ซึ่งการจัดวางและงานภาพเคลื่อนไหวนั้นต้องอาศัยระยะเวลาและการทดลองเป็นอย่างมาก รวมไปถึงความสำคัญในการจัดการกับพื้นที่เพื่อให้เกิดการสร้างบรรยากาศกับผู้ชมก็ยังคงเป็นตัวแปรที่อาศัยหลากหลายปัจจัยในการควบคุม

ปัญหาที่พบในการสร้างสรรค์ผลงาน

1. เรื่องที่กล่าวถึงนั้นอาจเป็นเรื่องสากล แต่เทคนิคการนำเสนอที่ค่อนข้างเป็นส่วนตัว ดังนั้นการสื่อสารจึงเป็นแบบปลายเปิด อาจจะกว้างเกินไปสำหรับผู้ชมบางกลุ่ม หรืออาจจะถูกมองว่าเข้าใจยากเกินไปและดูไม่น่าสนใจ
2. ปัญหาในการจัดวาง เนื่องจากต้องอาศัยทั้งภาพและเสียง และบรรยากาศในสถานที่จัดวาง การกำหนดตัวแปรที่มากมายทำให้สามารถเกิดข้อผิดพลาดได้ในรายละเอียดเล็กๆน้อยๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ถ้าหากมีระยะเวลาที่มากกว่านี้ข้าพเจ้าสามารถที่จะมีเวลาทดลองมากขึ้นเพื่อที่จะค้นหาผลลัพธ์ที่หลากหลายและความเป็นไปได้ที่สามารถนำพาผลงานไปสู่มิติที่หลากหลายมากขึ้นได้

บรรณานุกรม

- ชลุด นิ่มเสมอ. (2539). **องค์ประกอบศิลปะ**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช
กรุงสยามการพิมพ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2539). **พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถานพ.ศ.2539**. พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2535). **ทฤษฎีศิลปะเพื่อการสร้างสรรค์ศิลปะ**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร :
โอเดียนสโตร์.
- ศิลป์ พีระศรี. (2546). **คำวิจารณ์แก่ศิลปกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิ
ศาสตราจารย์พีระศรี.
- สุชาติ เถาทอง.(2532). **ศิลปะกับมนุษย์**. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส. พรีนติ้งเฮาส์
- Josephs Murphy. (2542). **พลังจิตใต้สำนึก**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : มาสเตอร์พรีนติ้ง.
- Michael O'Shaughnessy and Jane Stadler. (2545). **Media and Society: An Introduction**. Oxford
University Press. แปลและเรียบเรียงโดย สมเกียรติ ตั้งนโม.
- วารุณี ภูริสินสิทธ์.(2545). **แนวคิดสตรีนิยมในสกุลความคิดต่างๆ**. แหล่งที่มา :
<http://v1.midnightuniv.org/datamid2001/newpage17>. 11/05/2559
- วิกิพีเดีย. (2558). **การแต่งงานแบบไทย**. แหล่งที่มา : <http://cstproject.exteen.com/20100926/entry>.
17/07/2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล   นางสาว กนิษฐรินทร์ ไทยแหลมทอง
วัน เดือน ปี เกิด   11 กรกฎาคม 2534
Email   khunkanith@gmail.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2557   ศิลปะบัณฑิต คณะดิจิทัลอาร์ต สาขาคอมพิวเตอร์อาร์ต เอกโมชันกราฟิก
 ฟิลิปปินส์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2557   นิทรรศการศิลปะนิพนธ์ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์อาร์ต คณะดิจิทัลอาร์ต
 มหาวิทยาลัยรังสิต ณ.สยามดิสคัฟเวอร์

พ.ศ. 2559   นิทรรศการศิลปะนิพนธ์ “NO FREE LUNCH” สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะ
 สถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
 ลาดกระบัง ณ. อาคารนวัตกรรมเฉลิมพระเกียรติและหอพระราชประวัติ
 พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลพระอัยยราช
 รัชกาลที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้